

YURT DIŞI SANDIK BAŞI EL KİTAPÇIĞI

SANA SÖZÜ!

- YURT DIŞI SANDIK KURULU ÜYELERİ VE GÖZLEMCİLER (MÜŞAHİTLER) İÇİN REHBER
- YURT DIŞI İLÇE SEÇİM KURULU, YURT DIŞI SANDIK KURULLARI, YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİNDE OYLARI SAKLAMAK VE YURT DIŞI İLÇE SEÇİM KURULUNA ULAŞTIRMAKLA GÖREVLİ SANDIK KURULLARI, YURT DIŞI OYLARIN SAYIM VE DÖKÜMÜ İLE GÖREVLİ SANDIK KURULLARININ OLUŞUMU, GÖREV VE YETKİLERİ İLE YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİNDE OY VERME İŞLEMLERİNE DAİR 202 SAYILI GENELGE
- ŞİKAYET VE İTİRAZ DİLEKÇESİ ÖRNEKLERİ
- YURT DIŞINDA OY KULLANMA GÜNLERİNİ GÖSTERİR ÇİZELGE
- OY KULLANILACAK GÜMRÜK KAPILARINI GÖSTERİR LİSTE

**CUMHURBAŞKANI ve
28. DÖNEM MİLLETVEKİLİ
GENEL SEÇİMİ - 2023**

İÇİNDEKİLER

1- GİRİŞ	3
A- Seçime Dair Mevzuat	3
B- Seçime Dair Kavramlar.....	3
2- YURT DIŞI SANDIK KURULU	5
A- Sandık Kurulu	5
B- Sandık Kurulu Üyelerinin Göreve Gelmemesi	5
C- Sandık Kurulunun Görev ve Yetkileri	6
3- GÖZLEMCİ (MÜŞAHİT)	8
A- Gözlemci (Müşahit)	8
B- Gözlemcinin (Müşahidin) Görevleri	8
C- Sandık Çevresinde Bulunabilecekler	10
D- Gözlemcinin sandık başında bulunma hakkı:	11
4- SEÇİM ÖNCESİ HAZIRLIKLAR	12
A- Sandık Kurulunun Öncelikle Yapacağı İşler:.....	12
5- SEÇİM GÜNÜ	14
A- Yurt Dışında Oy Kullanabilecekler	14
B- Oy Verme Tarihleri	14
C- Kullanılacak Oy Pusulaları ve Zarf	14
D- Kimlik Tespiti.....	15
E- Yurt Dışında Oy Kullanma	16
F- Sandık Kurulu Üyelerimizin ve Gözlemcilerimizin (Müşahitlerimizin) Oy Kullanması	18
6- OY VERME AŞAMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	19
A- Zihinsel Engelli Seçmenlerin Oy Kullanması	20
B- Telefon, Ses ve Görüntü Kayıt Cihazı	20
C- Medya Mensupları	21

D- Oy Verme İşleminin Bitiş Saati Geldiğinde Sandık Başında Hala Oyunu Kullanmamış Seçmen Varsa Ne Olacak?	21
E- Oy Kullanma Bitiminin İlanı.....	21
7- ZARF SAYIM ve DÖKÜMÜ	22
A- Zarf Sayım ve Dökümünün Açık Olması ve Sayım Düzeni .	22
B- Kullanılmayan Birleşik Oy Pusulaları ve Zarflar.....	22
C- Sandığın Açılması, Zarfların Sayımı ve Oy Kullanan Seçmen Sayısına Uygunluğunun Tespiti	23
8- SAKLAMA VE ULAŞTIRMA SANDIK KURULU (KOMİSYON)	26
A- Komisyon Oluşumu	26
B- Torbaların Korunması ve Tutanakların Saklanması	27
C- Oy Torbalarının İlçe Seçim Kuruluna Gönderilmesi	28
9- ŞİKAYET VE İTİRAZ	29
A- Şikayet.....	29
B- Şikayette Bulunabilecekler	29
C- İtiraz.....	30
YURT DIŞI İLÇE SEÇİM KURULU, YURT DIŞI SANDIK KURULLARI, YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİNDE OYLARI SAKLAMAK VE YURT DIŞI İLÇE SEÇİM KURULUNA ULAŞTIRMAKLA GÖREVLİ SANDIK KURULLARI, YURT DIŞI OYLARIN SAYIM VE DÖKÜMÜ İLE GÖREVLİ SANDIK KURULLARININ OLUŞUMU, GÖREV VE YETKİLERİ İLE YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİNDE OY VERME İŞLEMLERİNE DAİR 202 SAYILI GENELGE.....	33
ŞİKAYET VE İTİRAZ DİLEKÇELERİ	85
YURT DIŞINDA OY KULLANMA GÜNLERİNİ GÖSTERİR ÇİZELGE	89
OY KULLANILACAK GÜMRÜK KAPILARINI GÖSTERİR LİSTE	97

1- GİRİŞ

A- Seçime Dair Mevzuat

İlgili Kanun : 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun

İlgili Genelge : 14 Mayıs 2023 Pazar günü birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi ile ilk oylamada geçerli oyların salt çoğunluğu sağlanamadığı takdirde ikinci oylaması 28 Mayıs 2023 Pazar günü yapılacak olan Cumhurbaşkanı Seçiminde Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulunun, Yurt Dışı Sandık Kurullarının, Yurt Dışı Temsilciliklerde Oyları Saklamak ve Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna Ulaştırmakla Görevli Sandık Kurulları ile Yurt Dışı Oyların Sayım ve Dökümü ile Görevli Sandık Kurullarının Görev ve Yetkileri ile Yurt Dışında Oy Verme İşlemleri hakkında 202 sayılı Genelge

B- Seçime Dair Kavramlar

Sandık Kurulu: Oy kullanılacak her oy verme günü kurulacak olan sandık kuruludur. Oyların kullanılması bu kurulun gözetimi altında yapılır.

Saklama ve Ulaştırma Kurulu (Komisyon): Yurt dışı temsilciliklerde her oy verme günü sandık kurullarına kullanılacak oy pusulaları ve zarflar ile diğer seçim malzemelerini teslim eden, oy verme bitiminde ise kullanılan oyların bulunduğu ağız mühürlü oy torbalarını teslim alarak saklayan ve Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştıran sandık kuruludur.

Sayım Sandık Kurulu: Yurt dışı temsilciliklerden gelen oyların Türkiye’de sayım ve dökümünü yapacak olan kurullardır. Ankara’da yeteri kadar kurulacaktır.

Seçmen Kütüğü: Yurt dışı seçmen kütüğüdür.

SEÇSİS: Seçim Bilişim Sistemidir.

Temsilcilik: Sandık kurularak yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı vatandaşlarımızın oy kullanacakları yurt dışı temsilciliklerdir (büyükelçilik, başkonsolosluk).

İlçe Seçim Kurulu: Yurt dışı ilçe seçim kurulunu ifade eder.

2- YURT DIŞI SANDIK KURULU

A- Sandık Kurulu

(202 sayılı Genelge md. 9)

Sandık kurulu, kamu görevlisi bir başkan, bir memur üye ile son milletvekili genel seçiminde Türkiye genelinde en çok oy alan üç partinin belirleyeceği birer üyeden oluşan 5 kişilik kuruldur. Partimiz tüm sandık kurullarına üye vermektedir. Siyasi partiler her oy verme günü için sandık kurulu üyesi bildirebilir.

B- Sandık Kurulu Üyelerinin Göreve Gelmemesi

(202 sayılı Genelge md. 9)

Sandık kurulu yerel saate göre sabah saat 07.00'de asıl üyeleri ile oluşturulur. Gelmeyen asıl üye yerine aynı partinin gönderdiği yedek üye geçer. Ancak 5 kişi toplanamazsa başkan ve 2 üyenin toplanmasıyla kurul oluşur ve çalışmaya başlar. Diğer üyelerin tamamlanması beklenmez. Sandık kurulunun 3 kişiyi de bulamaması durumunda sandık başkanı eksiklikleri oradaki okuryazar herhangi bir seçmeni kurulda görevlendirerek giderir.

DİKKAT: Böyle bir durumla karşılaşırsa, Cumhuriyet Halk Partisi gözlemcisi (müşahidi), sandıkta üyemiz olsa bile sandık kuruluna MUTLAKA başvurmalı ve kurulda asıl üye olma imkanını kullanmalıdır.

Başkan ve üyelerin yemin etmesi ile sandık kurulu oluştuktan sonra, görev için gelen yeni üye sandık kuruluna dahil edilmez.

C- Sandık Kurulunun Görev ve Yetkileri (202 sayılı Genelge md.10)

- Sandık çevresinde [Sandık çevresinde düzenin sağlanması sandık kurulu başkanına, sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müştemilatında (binanın bahçesi müştemilata dahildir) ise bina sorumlusuna aittir] seçimin düzenle geçmesi için gereken tedbirleri almak, oy verme işlerini yürütmek ve denetlemek,
- Sandık çevresinde sandığın konulacağı yeri belirlemek, sandığın konulacağı yeri gösteren işaretler koymak,
- Sandıktan çıkan oy zarflarını açmadan saymak, oy kullanan seçmen sayısı ile birbirine uygunluğunu sağlayarak tutanağa geçirmek,
- Zarf sayım tutanağı düzenlenip imzalanıncaya kadar ileri sürülecek şikayetleri incelemek ve karara bağlamak, kararları tutanak defterine geçirerek altını imzalamak, bu kararlardan itiraza uğrayanları yurt dışı ilçe seçim kuruluna göndermek üzere derhal komisyona teslim etmek,
- Tutanakları düzenlemek ve imza altına almak,
- Kullanılmayarak artan zarflar ile oy pusulalarını ve matbu evrakı, ayrı ayrı bağlayıp mühürledikten sonra komisyona teslim etmek, imzalı sandık seçmen Listesini, tutanak defterini, kurulca imza edilen zarf sayım tutanağı ile kapalı oy zarflarını torbaya koyarak ağzını bağlamak ve sandık kurulu mührü ile mühürleyerek muhafaza altına alınmak üzere sandık kurulu başkanı ve ad çekme ile seçilecek en az iki üye tarafından komisyona teslimini sağlamak,

Sandık kurulunca alınması gereken tedbirler ve yapılması gereken işlemler üzerinde anlaşma olmadığı takdirde, kurulu oluşturan üyelerin yarısından bir fazlasının görüşüne göre karar alınır veya işlem yapılır. Oyların eşitliği halinde başkanın katıldığı tarafın görüşü üstün tutulur. Ancak kanunun emrettiği uygulamalarla ilgili oylamayla başka yönde bir karar alınamaz **(202 Sayılı Genelge md. 20)**.

3- GÖZLEMCİ (MÜŞAHİT)

A- Gözlemci (Müşahit)

Sandık başı işlemlerini takip etmek üzere, siyasi partilerin ve adayların kamu hizmetinden yasaklı olmayan ergin kişiler arasından belirlediği, oy kullanma, sayım – döküm, tasnif ve tutanakların tutulması işlemlerini takip eden kişiye “gözlemci” veya “müşahit” denir.

B- Gözlemcinin (Müşahidin) Görevleri

Gözlemci (müşahit), seçimin hukuka uygun şekilde yürütülüp yürütülmediği, sandık kurulunun görevini gerektiği şekilde yapıp yapmadığını denetler. Herhangi bir aksaklıkta;

- Şikayet hakkını MUTLAKA kullanır.
- Şikayetin reddi halinde;
 - Bu şikayetini sandık kurulu tutanak defterine MUTLAKA işler,
 - Ret kararının bir örneğini alır,
 - Yurt dışı ilçe seçim kuruluna bu konuda MUTLAKA itirazda bulunur (veya partimizin itirazda bulunmasını sağlar).

Oy verme bitip zarflar sayıldığında, **ıslak imzalı ve mühürlü** zarf sayım tutanaklarını varsa yurt dışı birlik temsilcimize, yoksa partimizin yurt dışı koordinatörlüğüne en kısa zamanda ve en uygun yolla ulaştırır.

Gözlemci (müşahit) sandık başında sürekli bulunarak;

- Sandık kurulunun oy kullanılması hazırlıklarını doğru yapıp yapmadığını,

- Oy kullanma öncesinde oy zarfının ve oy pusulalarının sayılıp sayılmadığını,
- Oy zarfının üzerinde ilçe seçim kurulu ve sandık kurulu mührünün olup olmadığını,
- Oy pusulasının arkasında sandık kurulu mührünün olup olmadığını,
- Seçmenlerin kabine cep telefonu veya görüntü kaydedici cihazlarla girip girmediğini,
- Engellilere ve okuma yazma bilmeyenlere kanuna uygun oy kullanırılıp kullanırılmadığını,
- Oy kullanmaya gelen seçmenin;
 - Oy kullanmaya uygun kimlik belgesine sahip olup olmadığını,
 - Kimlikte bulunan fotoğraftaki kişi olup olmadığını,
 - “Yurt Dışı Seçmen Sorgulama ve Oy Kullandı Bilgi Giriş” ekranı üzerinden Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası girilerek seçmen kütüğüne kayıtlı olup olmadığı, kayıtlı ise daha önce oy kullanıp kullanmadığı kontrolünün yapılip yapılmadığını,
- Oy kullanan seçmenin, sandık seçmen listesine kimlik bilgilerinin yazılıp yazılmadığını,
- Sandık seçmen listesinde sadece adının karşısını imzalayıp imzalamadığını,
- Oy kullanma saatinin bitiminde;
 - Sandık başında kaç kişi bulunduğunu,
 - Bu kişilerin kimliklerinin toplanıp toplanmadığını,

- Sandık başında oylarını vermek için bekleyen seçmenlerin saat 23.55'den önce oy kullanmalarının sağlanıp sağlanmadığını,
- Oy kullanma saatinin bitiminden sonra gelen kişilere oy kullandırılıp kullandırılmadığını,
- Zarf sayısı ile oy kullanan seçmen sayısının birbirini tutup tutmadığını,
- Zarf sayım tutanağının usulüne uygun doldurup doldurulmadığını,

kontrol etmelidir.

C- Sandık Çevresinde Bulunabilecekler (202 Sayılı Genelge md. 19)

- Gözlemciler (müşahitler),
- Sandık kurulu başkanı ve üyeleri,
- Adaylar,
- Milletvekilleri,
- Seçmenler,
- Bina sorumluları,
- Çağrı veya ihbar üzerine gelen görevli kolluk güçleri veya özel güvenlik görevlileri,
- Siyasi partilerin seçim kurullarına bildirdikleri itiraza yetkili kişiler (yurt dışı ilçe seçim kurulunun kendilerine önceden verdikleri belge ile),

sandık çevresinde bulunabilirler.

DİKKAT: Çağrı veya ihbar üzerine sandık çevresine gelen kolluk guleri veya özel güvenlik görevlileri, gelme sebebi ortadan kalkınca sandık çevresinden ayrılmak zorundadır.

D- Gözlemcinin Sandık Başında Bulunma Hakkı

(202 Sayılı Genelge md. 19)

Oy vermenin başlangıcından itibaren gözlemcilerin (müşahitlerin), tüm işlemleri takip etmek ve denetlemek, tutanağa geçirilip geçirilmediğini kontrol etmek ve gerektiğinde itiraz etmek üzere sürekli sandık çevresinde kalma hakkı vardır.

DİKKAT: Gözlemciler (müşahitler), Genel Merkezimiz tarafından hazırlanan “Gözlemci Belgesi” (müşahit belgesi) ile sandık çevresinde bulunabilirler. Gözlemci (müşahit) belgelerinin ilçe seçim kurulu tarafından onaylanmasına gerek yoktur. Sorulduğunda geçerli bir kimlik belgesi ile birlikte ibraz edilir.

Sandık kurulu üyelerimiz, diğer parti gözlemcilerinin (müşahitlerinin) belgelerinin de kontrol edildiğinden emin olmalıdır.

Gözlemciler her bir sandık kurulu için bir kişi olarak belirlenir. Sandık çevresinde hazır bulunan gzlemcimiz, gzlemcimizin bulunmadığı sandıklara ait ıslak imzalı ve mühürlü zarf sayım tutanaklarını alabilir.

4- SEÇİM ÖNCESİ HAZIRLIKLAR

(202 Sayılı Genelge md. 12)

Sandık kurulu oy vermenin başlamasından en az bir saat önce yani yerel saatle 07.00'de sandık başında toplanarak and içer.

Asıl ve yedek sandık kurulu üyelerimiz ve gözlemcilerimiz (müşahitlerimiz), seçim günü oy kullanma başlamadan en az bir buçuk saat önce, yani saat 06.30'da oy verme yerine gelmiş olmalıdırlar.

Sabah sandık başında olmak çok önemlidir. Aksi halde, sandığın boş şekilde mühürlenmesi, oy pusulaları ve zarfların sayılması, ayrı ayrı mühürlenmesi gibi önemli işlemlerin kontrol edilememesi söz konusu olacak, oy/sandık güvenliği riske girecektir.

A- Sandık Kurulunun Öncelikle Yapacağı İşler

- Sandık kurulunda yer alan başkan ve üyeler birer birer and içerler.
- Başkan seçim sandığının boş olduğunu orada bulunan sandık kurulu üyeleriyle müşahitler önünde tespit ederek sandığın kapağını kapatır ve sandık kurulu mührü ile mühürler.
- Başkan oy pusulalarını sayar, bir gün önce kullanılmak üzere mühürlenmiş ancak kullanılmadan ertesi güne kalan oy pusulaları hariç oy pusulalarının her birinin arkasını sandık kurulu mührü ile mühürler ve oy pusulalarının sayısı ile her birinin arkasının sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir.

- Sandık kurulu oy zarflarını sayar, bir gün önce kullanılmak üzere mühürlenmiş ancak kullanılmadan ertesi güne kalan oy zarfları hariç, her zarfın üzerine sandık kurulu mührünü basar ve zarfların sayısı ile her birinin ön yüzünün sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir.

Bu işler tamamlandığında ve saati geldiğinde, oy verme işlemine geçilir.

Dikkat: Boş oy pusulaları, oy zarfları ve oy torbası hiçbir gerekçe ile önceden açılmaz ve işlem yapılmış, mühürlenmiş, hazırlanmış olarak seçim günü sandığa getirilemez. Boş oy pusulası, oy zarfları ve çuvalların açılmasından başlanarak tüm işlemler, sandık kurulu üyeleri ve gözlemciler kontrolünde yapılmalıdır!

Dikkat: Tutanaklar işlemler tamamlandıktan sonra imzalanmalıdır.

ÖNERİLER

- Bu sandık başı el kitapçığını mutlaka yanınızda bulundurun.
- Gözlemci (müşahit) belgesinin yanınızda olduğundan emin olun. Bu belge geçerli bir kimlik ibrazı ile kullanılır.
- Bu sandık başı el kitapçığının ekinde ve CHP internet sayfasında yer alan örnek şikayet ve itiraz dilekçelerinden yeterli sayıda yazdırarak yanınıza alın.

5- SEÇİM GÜNÜ

A- Yurt Dışında Oy Kullanabilecekler

(202 sayılı Genelge md. 4)

Seçme yeterliliğine sahip Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, yurt dışı seçmen kütüğünde kaydı olmak şartıyla seçimlerde oy kullanabilir. Mavi kart sahipleri oy kullanamaz.

B- Oy Verme Tarihleri

(202 sayılı Genelge md. 3)

Yurt dışında kurulacak sandıklarda oy verme işlemi 27 Nisan 2023 ile 9 Mayıs 2023 tarihleri arasında Yüksek Seçim Kurulu tarafından ülkelere göre belirlenecek günlerde yapılacaktır (Cumhurbaşkanı seçiminin ikinci tura kalması halinde 20 Mayıs 2023 - 24 Mayıs 2023). Bu günler arasında oy verme yerel saatle 09.00'da başlar ve 21.00'de biter.

Gümrük kapılarında kurulacak sandıklarda oy kullanma işlemi ise 27 Nisan 2023 tarihinde başlayacak ve 14 Mayıs 2023 saat 17.00'de sona erecektir (Cumhurbaşkanı seçiminin ikinci tura kalması halinde 20 Mayıs 2023 - 28 Mayıs 2023).

C- Kullanılacak Oy Pusulaları ve Zarf

(202 sayılı Genelge md. 5)

Bu seçimde "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranlı sarı renkli zarf, Milletvekili seçimi için seçime katılan siyasi partiler ve ittifakların yer aldığı beyaz renkli oy pusulası, Cumhurbaşkanı seçimi için Cumhurbaşkanı adaylarının isim ve resimlerinin yer aldığı beyaz renkli oy pusulası kullanılacaktır. "TERCİH" veya "EVET" mühürleri ile oy kullanılır.

D- Kimlik Tespiti

(202 Sayılı Genelge md. 27)

Seçmen, Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı, geçici kimlik belgesi, nüfus cüzdanı, resmî dairelerce verilen soğuk damgalı kimlik kartı, pasaport, evlenme cüzdanı, askerlik belgesi, sürücü belgesi, hâkim ve savcılar ile yüksek yargı organı mensuplarına verilen mesleki kimlik kartı, avukat, noter ve askerî kimlik kartı gibi kimliğini tereddütsüz ortaya koyan resimli, resmî nitelikteki belgelerden biri ile kimliğini kanıtladıktan sonra oy kullanabilir.

Bu belgelerde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası yer almıyorsa temsilcilikçe verilmiş seçmeni tanıtacak nitelikte Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan nüfus kayıt örneğinin ibrazı gereklidir. Bu şekilde kimliğini ispata yarayan belge ibraz edemeyen seçmene oy kullandırılmaz.

Dikkat: Sandık başına gelen kişinin görünüşüyle kimliğindeki fotoğrafının uyuşup uyuşmadığı kontrol edilmelidir.

- Seçim Kurulu “Yurt Dışı Seçmen Sorgulama ve Oy Kullandı Bilgi Girişi” ekranı üzerinden kişinin Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını girerek seçmen kütüğüne kayıtlı olup olmadığını, kayıtlı ise oy kullanıp kullanmadığını kontrol eder.
- Seçmen kütüğünde kaydı bulunmayan veya bahsedilen bilgisayar sisteminde “oy kullandı” bilgisi bulunan vatandaşlara oy kullandırılmaz.
- Seçmen, seçmen kütüğüne kayıtlıysa ve “Oy Kullandı” bilgisi işaretli değilse Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adı, soyadı, baba adı, doğum tarihine ilişkin bilgileri “Sandık Seçmen Listesi”ne yazılır.

- Oyunu kullanan seçmene, çizelgede isminin hizası imza cetveli kullanılarak imzalatılır, “TERCİH” veya “EVET” mührü teslim alınıp seçmenin kimliği kendisine iade edilir.

E- Yurt Dışında Oy Kullanma (202 sayılı Genelge md. 27)

Yurt dışı seçmen kütüğünde kayıtlı olan seçmenler, yurt dışında YSK'nın belirlediği yerlerde kurulan sandıklarda ya da Türkiye'deki gümrük kapılarında kurulan sandıklarda oy kullanabileceklerdir.

Cumhurbaşkanı seçimi ve milletvekili seçimi için ayrı oy pusulaları tek zarfa konulur.

Cumhurbaşkanı Seçimi için;

Cumhurbaşkanı oy pusulasında “Cumhurbaşkanı Adayları” ibaresi ile adayların fotoğrafı, adı ve soyadı yer alır. Oy, Kemal Kılıçdaroğlu'na ait alana “TERCİH” veya “EVET” mührünün basılmasıyla kullanılır.

Seçimin ikinci tura kalması halinde tek aday kalmışsa oylama referandum şeklinde yapılır ve “Evet” / “Hayır” ibareleri yazılı oy pusulası kullanılır.

Milletvekili Seçimi için;

Milletvekili birleşik oy pusulasında ittifak unvanı, ittifak unvanı bölümü altında ittifaka katılan siyasi partiler ve diğer siyasi partiler yer alır. Oy, ittifak unvanı, ittifaka katılan siyasi partiler, veya diğer siyasi partilerden birine ait alana “TERCİH” veya “EVET” mührünün basılmasıyla kullanılır.

İttifak alanı; İttifak unvanı bölümü ile aralarındaki boşluk dahil ittifak yapan siyasi partilerin sütunlarının tamamını oluşturan çerçevenin içini ifade eder.

Seçmen, oy pusulasında ittifak alanı içinde herhangi bir yere, bir ya da birden fazla kez mühür basabilir.

İttifak alanı içerisinde, “TERCİH” veya “EVET” mührünün;

- Bir siyasi partiye ayrılan alana,
- Hem bir siyasi partiye ayrılan alana hem de ittifak unvanı bölümüne,
- İttifak unvanı bölümüne taşıyacak şekilde, bir siyasi partiye ayrılan alana,

basılması halinde, bu oy pusulaları geçerli kabul edilir ve oy o siyasi partiye verilmiş sayılır.

Bu haller dışında, mührün ittifak alanı içinde basıldığı her durumda oy, ittifaka verilmiş sayılır ve bu oy pusulası da geçerlidir.

Örneğin; seçmen Millet İttifakı alanı içinde:

- Yalnızca Cumhuriyet Halk Partisi alanına mühür basarsa, bu oy Cumhuriyet Halk Partisi'nin olur.
- Hem Millet İttifakı yazan alana hem de Cumhuriyet Halk Partisi alanına mühür basarsa bu oy Cumhuriyet Halk Partisi'nin olur.
- Millet İttifakı yazan alan ile Cumhuriyet Halk Partisi alanına taşınan şekilde mühür basarsa, bu oy Cumhuriyet Halk Partisi'nin olur.
- Sadece Millet İttifakı yazan alana mühür basarsa bu oy sadece Millet ittifakının ortak oyu olur.
- Hem Cumhuriyet Halk Partisi hem de ittifak alanı içindeki bir ya da birden fazla parti alanına mühür basarsa bu oy Millet İttifakının ortak oyu olur.

- Hem birden fazla siyasi parti hem de Millet İttifakı unvanının bulunduğu alana mühür basarsa bu oy Millet İttifakının ortak oyu olur.

İttifakın oyları, partimizle birlikte, ittifakın içinde yer alan diğer partilere de oransal olarak dağıtılacaktır. Bu durum, o seçim çevresinde siyasi partilerin çıkaracağı milletvekili sayısını doğrudan etkileyecektir.

F- Sandık Kurulu Üyelerimizin ve Gözlemcilerimizin (Müşahitlerimizin) Oy Kullanması

(202 sayılı Genelge md. 30)

Temsilciliklerimizde veya ihtiyaç duyulması halinde diğer yerlerde kurulacak oy sandıklarında görevli sandık kurulu üyelerimiz ve gözlemcilerimiz (müşahitlerimiz), yurt dışı seçmen kütüğünde kayıtlı olmak koşulu ile görevli oldukları sandıkta oy verirler.

6- OY VERME AŞAMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

(202 Sayılı Genelge md. 25)

Sandık başında seçmene; vereceği oy hakkında hiç kimse müdahale, telkin ve tavsiyede bulunamaz. Hiçbir seçmen oyunu kullandıktan sonra sandık başında kalamaz.

Görme engelli seçmenler Yüksek Seçim Kurulunca oy pusulalarına uygun olarak hazırlanan şablon ile oylarını kullanabileceklerdir. Talep etmeleri halinde sandık kurulu başkanı, akrabalarından biri, akrabası yoksa diğer herhangi bir seçmenin yardımıyla oy pusulası şablona yerleştirilmek suretiyle oylarını KENDİLERİ kullanabilirler **(202 Sayılı Genelge md. 28)**.

Şablon kullanmayacak görme engelliler ile elleri eksik olanlar, felçliler veya bu gibi bedeni engelleri açıkça belli olanlar, o seçim çevresi seçmeni olan akrabaları ya da başka bir seçmen yardımıyla oylarını kullanırlar **(202 Sayılı Genelge md. 28)**.

Bir seçmen birden fazla engelliye yardım edemez.

Sandık başkanı ya da kurul üyeleri oy kullanma kabinine seçmenle birlikte kesinlikle giremezler **(202 Sayılı Genelge md. 28)**.

Okur-yazar olmayanlara sandık alanında başkaları yardımda bulunamaz. Ancak seçmen talep ederse sandık kurulu başkanı gerekli açıklamada bulunabilir. Bu açıklama sırasında başkanın seçmeni herhangi bir tarafa yönlendirmemesine dikkat edilmelidir. Okur-yazar olmayan seçmenle birlikte oy verme kabinine kimse giremez **(202 Sayılı Genelge md. 29)**.

Seçmen kapalı oy verme yerinden çıkmadıkça hiç kimse oraya giremez. Oy pusulasını hazırlamak için kapalı oy verme yerinde gerekli normal süreden fazla kalan seçmenler sandık kurulu başkanı tarafından uyarılır. Bu uyarıya rağmen kapalı oy verme yerinden çıkmayan seçmen oradan çıkarılır.

Dikkat: Sandık kurulu üyelerimiz ve gözlemcilerimiz (müşahitlerimiz), oy kullanma süresince asla sandık başından ayrılmayacaklardır.

Dikkat: Oy kullanacak kişinin paravana kendisinin gitmesine ve yanında sandık kurulu görevlileri dahil başka bir kişinin bulunmamasına dikkat ediniz.

A- Zihinsel Engelli Seçmenlerin Oy Kullanması

Zihinsel engelli kişilerin seçmen kütüğünde bulunmamları gerekir. Ancak, vatandaşın yurt dışı seçmen kütüğünde adının bulunması halinde, o kişinin zihinsel engelli olup olmadığının tespiti sandık kurulu başkanı, üyeleri veya müşahitlerin yetkisinde olan bir husus değildir. Bu kişiler oylarını kullanırlar ancak bunların oy kullanmasına engel bir fiziksel engeli yoksa oy kullanma kabinine başka kimse giremez.

B- Telefon, Ses ve Görüntü Kayıt Cihazı (202 Sayılı Genelge md. 27)

Seçmene;

- Cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla kapalı oy verme yerine girmesinin yasak olduğu ve cezasının bulunduğu,

- Bu tür cihazlar varsa oy verme işlemi bittikten sonra iade edilmek üzere bırakılması gerektiği,

mutlaka hatırlatılmalıdır. Ancak, seçmenin üst araması yapılamaz.

C- Medya Mensupları

(202 Sayılı Genelge md. 19)

Medya mensuplarının sandık çevresinde, sandık başı işlemlerine engel olmamak şartıyla, haber amacıyla görüntü ve bilgi elde etmeleri serbesttir.

D- Oy Verme İşleminin Bitiş Saati Geldiğinde Sandık Başında Hala Oyunu Kullanmamış Seçmen Varsa Ne Olacak?

(202 Sayılı Genelge md. 24)

Oy vermenin bitiş saati geldiği halde sandık başında oylarını vermek üzere bekleyen seçmenler varsa, sandık kurulu başkanı bunları saydıktan ve kimliklerini aldıktan sonra sıra ile oylarını kullanmalarına izin verir. Oy vermenin bitiş saati itibarıyla sandık başında oylarını vermek için bekleyen seçmenlerin saat 23.55'den önce oy kullanmaları sağlanır. Oy vermenin bitiş saatinden sonra gelen seçmen oy kullanamaz.

E- Oy Kullanma Bitiminin İlanı

(202 Sayılı Genelge md. 31)

Oy verme işlemi bittiğinde, sandık kurulu başkanı bunu yüksek sesle ilan eder ve oylamanın bittiğini tutanak defterine geçirir.

Oy verme işleminin sona erme saatinden (saat 21.00) önce sandıklar KESİNLİKLE açılmaz.

7- ZARF SAYIM ve DÖKÜMÜ

A- Zarf Sayım ve Dökümünün Açık Olması ve Sayım Düzeni

(202 sayılı Genelge md. 32)

Zarf sayım ve dökümü açık olarak yapılır. Oy verme yerinde bulunanlar sayım ve dökümü izleyebilirler. Sayım ve döküm sırasında sandığın bulunduğu odanın kapısı açık tutulur.

Sandıklar, sayım ve döküm işlemleri bitinceye kadar oy verme yerinden çıkarılamaz.

Başlamadan önce:

- Sandık kurulu, sayımın rahatça yürütülebilmesi için belli bir mesafe belirleyerek gerekli tedbirleri alır.
- Masa üzerinde, sandıktan başka ne varsa kaldırılır.
- Oy vermenin bittiği saat tutanak defterine geçirilir.
- Sandık seçmen listesinde yazılı seçmenlerin toplamı tespit edilir.
- Sandık seçmen listesinde adları hizasındaki imza veya parmak izleri sayılarak oy vermiş olanların toplamı tespit edilir.
- Bu sayı zarf sayım tutanağına geçirilir ve sonuç yüksek sesle ilân edilir.

B- Kullanılmayan Birleşik Oy Pusulaları ve Zarflar (202 sayılı Genelge md.34)

- Kullanılmayan oy pusulaları ve zarflar sayılır.

- Bu sayı oy kullanan seçmen sayısı ile toplanır ve ilk teslim alınan pusula ve zarf sayısı ile karşılaştırılıp, rakamların birbirini tutup tutmadığı denetlenir.
- Daha sonra, kullanılmayan oy pusulaları ve zarflar ayrı ayrı paket haline getirilerek mühürlenir, üzerlerine sayıları yazılır.
- Kullanılmayan birleşik oy pusulası ve zarf sayısı, zarf sayım tutanağına geçirilir.
- Sandık kurulu başkanı tarafından, “TERCİH” veya “EVET” mühürleri komisyona teslim edilmek üzere mühür kesesine konulur.
- Kullanılmamış ve paketlenmiş olan oy pusulaları ve zarflarla birlikte torbaya konulur, torbanın bu kısmını ipe bağlanıp birinci boğumu oluşturur.
- Birden fazla gün oy kullanılacak yerlerde sandık kurulları, kullanılmayan oy pusulaları ve oy zarflarını tutanağına geçirdikten sonra diğer oy kullanma araç ve gereçlerini komisyona tutanakla teslim eder.
- Oy verme süresinin son günü kullanılmayarak artan oy pusulaları ile oy zarfları üzerlerine sayıları yazılarak ayrı ayrı bağlanıp mühürlenir ve torbanın alt kısmına konularak, bir boğum oluşturacak şekilde bağlanır.

C- Sandığın Açılması, Zarfların Sayımı ve Oy Kullanan Seçmen Sayısına Uygunluğunun Tespiti (202 sayılı Genelge md. 35)

Sandık, oy verilen yerde hazır bulunanların huzurunda açılır. Sandıktan çıkan zarflar açılmadan sandık kurulu başkanı tarafından yüksek sesle iki defa sayılır. İki sayım arasında fark olursa, oy zarfları üçüncü kez sayılır ve bu sayım sonucuna göre sandıktan çıkan zarf sayısı zarf sayım tutanağına geçirilir.

Oy sandığından çıkan zarf sayısı oy verenlerin sayısı ile karşılaştırılır. Bu zarfların sayısı oy veren seçmen sayısına eşit ise bu uygunluk tespit edilerek zarf sayımı tutanağına geçirilir. Oy kullananların sayısı oy zarflarının sayısına eşit olmadığı takdirde bu husus nedeni de açıklanarak aynı tutanağı yazılır.

Zarflar açılmaz ve oy sayımı yapılmaz.

Bütün bu işlemler ayrıca tutanak defterine geçirilerek, sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır ve mühürlenir.

Sandıklar, seçime ait zarf sayımı bitinceye kadar oy verme yerinden çıkarılamaz.

Sandık kurulunca düzenlenen tutanağın aslı, imzalı seçmen cetvelinin aslı ve tutanak defteri sandıktan çıkan zarflarla birlikte kurula ait torbaya konulur ve ağzı kapatılarak mühürlenir. Oy verme süresinin son günü ise, kurula ait torbanın boğumdan sonraki üst kısmına konulur ve ağzı kapatılarak mühürlenir.

Sandık kurulu başkanı ile ad çekmeyle belirlenen bir kurul üyesi tarafından, oy zarfları ve tutanakları içeren sandık numarası yazılı ağzı mühürlü oy torbası tutanak düzenlenerek en kısa sürede Komisyona teslim edilir.

Sandık kurullarınca, birden fazla oy verme günü tespit edilen temsilciliklerde, her oy verme günü sonunda yukarıda belirtilen usuller çerçevesinde sandıklar açılır ve zarfların sayımı ile torbalama işlemi yapılır. Komisyona teslim edilecek oy zarflarını ve tutanak örneklerini içeren torbaların üzerine sandık kurulu numarası da yazılır.

Dikkat : Ertesi gün, komisyona teslim edilen birleşik oy pusulaları ve zarflar öncelikle kullanılır, bunlar bitmeden yeni paketler açılmaz.

Günlük oy verme süresi içinde oy sandığının dolması halinde, dolu sandık oy verme yerinde seçmenlerin görebileceği bir şekilde muhafaza edilir ve oy verme işlemlerine yeni seçim sandığının bos olduğu, orada bulunan sandık kurulu üyeleriyle müşahitler önünde tespit edilerek sandığın kapağını kapatmak ve kapağı mühürlemek suretiyle ikinci sandık ile devam edilir.

8- SAKLAMA VE ULAŖTIRMA SANDIK KURULU (KOMİSYON)

(202 sayılı Genelge md. 36)

A- Komisyon OluŖumu

Her temsilcilikte oyları saklamak ve ağız mühürlü oy torbalarını Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenen yöntemlerle ilçe seçim kuruluna ulaŖtırmakla görevli bir komisyon bulunur. O yer komisyon Ŗefi veya en kıdemlisinin başkanlığında, o temsilcilikte görevli bir kamu görevlisi üye ve son milletvekili genel seçiminde Türkiye genelinde en çok oy alan üç siyasi partinin bildirdikleri isimlerden oluşturulan komisyon, ilçe seçim kurulunca kurulur ve aynı usulle yedek üyeler seçilir. Partimiz her yerde kurulan komisyona üye verme hakkına sahiptir.

İlçe seçim kurulu tarafından temsilciliklere gönderilecek her türlü seçim malzemesini, oy zarfını ve birleşik oy pusulalarını belirlenen takvim ve usul uyarınca teslim almak ve sandık kurullarına verilmek üzere temsilciliğın önceden belirlenen uygun bir yerinde muhafazasını sağlamak komisyon başkanının görevidir.

Bu komisyon;

- Her oy verme gününün başında seçmenin başka yöntemle oy kullanıp kullanmadığını sorgulamak amacıyla her bir sandık kurulu için elektrik ve internet bağlantısı mevcut bir bilgisayarı kullanıma hazır bulundurmak,
- Her oy verme gününün başında o gün kullanılacak oy torbalarını, birleşik oy pusulalarını, "TERCİH" veya "EVET" mühürleri ile sandık kurulu mührünün bulunduğu mühür kesesini ve kırtasiye malzemelerini sandık kurullarına tutanakla teslim etmek,

- Sandık kurullarına teslim edilen seçim malzemelerinde eksiklik bulunması durumunda bunları tamamlamak,
- Sandık kurullarınca her oy verme günü sonunda getirilen sandık kurulu mührüyle mühürlü torbaları, kullanılmadan artan oy zarfları ile oy pusulalarını muhafaza edilmek üzere tutanak karşılığında teslim almak,
- Sandık kurullarınca şikâyet üzerine verilen kararlara karşı yapılacak itirazları ilçe seçim kuruluna derhal ulaştırmak,
- Oy verme süresinin bitiminde oy torbalarını Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen usul ve esaslarla ilçe seçim kuruluna göndermek,
- Oy verme süresinin bitiminde oy zarfları ve birleşik oy pusulalarından kullanılmayarak artanları ilçe seçim kuruluna göndermek,

görevlerini yürütür.

B- Torbaların Korunması ve Tutanakların Saklanması

(202 Sayılı Genelge md. 37)

Komisyon başkanı, sandık kurulu başkanlarının getirecekleri oy torbalarını teslim almak üzere bir yetkili bulundurur. Bu oy torbaları, temsilciliklerde komisyonun izni olmadan girilip çıkılamayan, kapısında en az üç farklı kilidi olan (asma kilit olabilir) ve anahtarlardan biri komisyon başkanı ve diğerleri ad çekme suretiyle belirlenecek siyasi partili üyelerde bulunan, güvenli bir yerde muhafaza edilir. Ad çekmede ismi çıkmayan siyasi partili üyenin talepte bulunması ve kilidin talepte bulunan siyasi parti üyesi tarafından temin edilmesi halinde kilit sayısı dörde çıkarılabilir. Bu yerlerin dış güvenliğinin sağlanması bakımından yerel makamlarla işbirliği yapılarak gerekli önlemler alınır.

Komasyon başkan ve üyeleri, oy verme günü oy verme süresi bitiminde, o güne ait oy torbalarının muhafaza edileceği yerde hazır bulunmak zorundadır. Torbalarla birlikte teslim alınan tutanak örnekleri komisyon başkanı tarafından ayrı bir dosyaya konularak kilitli bir yerde muhafaza edilir.

DİKKAT : Komisyon üyemiz ad çekmede Partimizin çıkması halinde **MUTLAKA** kilit sayısının dörde çıkarılması talebinde bulunmalı ve kilit temin etmelidir.

C- Oy Torbalarının İlçe Seçim Kuruluna Gönderilmesi

(202 Sayılı Genelge md. 38)

Temsilciliklerimizde oy kullanma süresince komisyona teslim edilen oy torbaları tutanak düzenlenerek Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen usul ve esaslarla İlçe Seçim Kuruluna gönderilir ve teslim edilir. Oy sayım ve döküm işlemleri Ankara'da yapılır.

9- ŐIKAYET VE İTİRAZ

A- Şikayet

(202 Sayılı Genelge md.46)

Sandık kurulunun her türlü iş ve işlemine karşı Şikayet yoluna gidilebilir. Şikayet sandık kuruluna yapılır. Şikayet sözlüde yapılabilir. Fakat gözlemcilerimiz (müşahitlerimiz), Őikayeti ispat kolaylığı sağlaması için yazılı yapmalıdır. İki nüsha doldurulacak Şikayet dilekçesinin bir tanesi, sandık kurulu başkanınca teslim alındığı notu eklenerek Őikayetçiye verilir. Yapılan Şikayetin sandık kurulu tutanak defterine işlenmesi sağlanmalıdır.

Sandık kurulu, Őikayeti üyelerin oy çokluğu ile karara bağlar. Oy eşitliği halinde başkanın oy kullandığı tarafın görüşü geçerli olur. Ancak, kanunun emrettiği hususlarda oylama yapılmaz. Düzenlemeye göre karar verilir. Şikayet kabul edilirse işlem düzeltilir. Fakat Şikayet reddedilirse tutanak defterine ret kararı yazılarak, kararın bir örneğinin Şikayet edene derhal verilmesi gerekir. Gözlemcimiz (müŐahidimiz) bu durumda MUTLAKA itirazda bulunur (veya Partimizin itirazda bulunmasını sağlar).

Önemli: Şikayet hakkının zamanında ve doğru kullanılması büyük önem taŐımaktadır. Geçerli geçersiz zarflar konusunda zarf sayım tutanağının imzalanmasından sonra ilçe seçim kuruluna yapılacak itiraz, sandık başı Őikayeti bulunmadığı ve bu nedenle itiraz delillendirilmediği gerekçesiyle reddedilmektedir.

B- Şikayette Bulunabilecekler

- Seçmenler,
- Siyasi partiler ve siyasi partilerin itiraza yetkili kişileri,

- Gözlemciler (müşahitler),
- Adaylar ve milletvekilleri,
- Cumhurbaşkanı adayları veya yetkilendirdiği temsilcileri

Sandık kurulu üyesi bir usulsüzlük gördüğünde kendi kurul başkanına durumun düzeltilmesi konusunda uyarıda bulunmalı veya gözlemcimizi (müşahidimizi) şikayette bulunması konusunda uymalıdır.

C- İtiraz

Yurt dışı ilçe seçim kuruluna yapılan başvuruya itiraz denir. İtiraz;

- Sandık kurulu işlemlerine karşı şikayet olmaksızın yapılabilir.
- Sandık kurulu işlemine karşı şikayetin reddi kararına karşı yapılabilir.
- Zarf sayım tutanağına karşı yapılabilir.

İtiraz yapılması için önceden şikayet yoluna başvurulması zorunlu değilse de itirazın kabulü için önceden şikayette bulunulmuş olması, seçim kurulu nezdinde delil niteliğindedir.

Şikayete yetkili kişiler aynı zamanda itiraza da yetkilidir.

İtiraz, şikayet üzerine ret kararı veren sandık kurulu kararına karşı zarf sayım tutanağı imzalanıncaya kadar sandık kurulu aracılığıyla ya da doğrudan ilçe seçim kuruluna yapılabilir.

İtiraz yazılı yapılmalıdır. İtiraz dilekçesinde itiraz sebepleri ile deliller tek tek belirtilmeli ve dilekçeye eklenmelidir.

Çünkü, haklı olsa bile sebebi ve delili gösterilmeyen itirazlar kabul edilmez. Ancak, temin edilemeyen delillerin nerelerde oldukları açık biçimde yazılarak itiraz edilebilir.

Yurt dışında sandık kurulu işlemlerine karşı yapılacak itirazlar, Ankara'da bulunan Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulu tarafından inceleneceğinden, esas olarak işlemler Türkiye'de takip edilecektir. Bu nedenle, yurt dışı sandık kurulu üyesi ve gözlemcilerimizin, özellikle işlemlerin yapıldığı esnada sandık kurullarına şikayet dilekçelerini vermeleri; sandık kurulunca şikayetlerinin reddi halinde Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulu'na yönelik itiraz dilekçesini de yine aynı anda sandık kurulu aracılığı ile vermeleri ve Parti yetkililerimizi bilgilendirmeleri yerinde olacaktır. Sonraki aşamalar Partimiz tarafından Türkiye'de takip edilecektir.

Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulu

Tel : +90 312 231 26 51

E-posta : yurtdisi@ysk.gov.tr

YURT DIŞI İLÇE SEÇİM
KURULU, YURT DIŞI SANDIK
KURULLARI, YURT DIŞI
TEMSİLCİLİKLERİNDE
OYLARI SAKLAMAK VE
YURT DIŞI İLÇE SEÇİM
KURULUNA ULAŞTIRMAKLA
GÖREVLİ SANDIK
KURULLARI, YURT DIŞI
OYLARIN SAYIM VE DÖKÜMÜ
İLE GÖREVLİ
SANDIK KURULLARININ
OLUŞUMU, GÖREV VE
YETKİLERİ İLE YURT DIŞI
TEMSİLCİLİKLERİNDE OY
VERME İŞLEMLERİNE DAİR
202 SAYILI GENELGE

Amaç ve kapsam

MADDE 1- Bu Genelge; 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 94/C maddesine göre yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenlerin temsilciliklerimizde ve ihtiyaç duyulması halinde diğer yerlerde kurulacak seçim sandıklarında oy verme işlemleriyle, Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulu ve yurt dışı sandık kurulları, temsilciliklerde oyları saklamak ve Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli sandık kurulları ile yurt dışı oyların sayım ve dökümü ile görevli sandık kurullarının görev ve yetkilerini belirlemek amacı ile hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 2- Bu Genelge'de geçen;

- a) **İlçe Seçim Kurulu:** Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulunu,
- b) **Komisyon:** Yurt dışı temsilciliklerde oyları saklamak ve İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli sandık kurulunu,
- c) **Sandık Kurulu:** Yurt dışı sandık kurulunu,
- ç) **Sayım Sandık Kurulu:** Yurt dışı temsilciliklerden gelen oyların sayım ve dökümünü yapmak üzere İlçe Seçim Kurulunca görevlendirilen sandık kurulunu,
- d) **Seçimler:** 14 Mayıs 2023 Pazar günü birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi ile ilk oylamada geçerli oyların salt çoğunluğu sağlanamadığı takdirde ikinci oylaması 28 Mayıs 2023 Pazar günü yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimini,
- e) **Seçmen Kütüğü:** Yurt dışı seçmen kütüğünü,

- f) **SEÇSİS:** Seçim Bilişim Sistemini,
- g) **Temsilcilik:** Seçim yapılacak yabancı ülkelerdeki yurt dışı temsilciliğimizi (büyükelçilik, başkonsolosluk),

ifade eder.

Oylamanın başlayacağı gün ve oy verme süresi

MADDE 3- Temsilciliklerde ve diğer yerlerde oy kullanma gün sayısı ve başlangıç günü o ülkedeki seçmen sayısı gözetilerek her bir temsilcilik için Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. **Yüksek Seçim Kurulunca aksi kararlaştırılmadıkça (örnek: 16.03.2023 tarihli 2023/142, 2023/143 sayılı Kararlar)** oy kullanma saatleri yerel saat ile 09.00-21.00 arasındır. Cumhurbaşkanı seçiminin ikinci oylamaya kalması halinde, oy verme saatleri yerel saat ile hafta içi ve hafta sonu 08.00 – 23.00 arasındır.

Oylamaya katılacak olanlar

MADDE 4- Temsilciliklerimizde ve diğer yerlerde kurulacak seçim sandıklarında sadece seçmen kütüğüne kayıtlı olan Türk vatandaşları oy kullanabilirler.

Kullanılacak oy pusulaları, zarflar ve mühür

MADDE 5- Cumhurbaşkanı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, önyüzünün sol üst köşesinde “Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu” filigranlı sarı renkli zarf, seçime katılan siyasi parti ve ittifakların yer aldığı beyaz renkli birleşik oy pusulası, seçime katılan Cumhurbaşkanı adaylarının isim ve resimlerinin yer aldığı beyaz renkli birleşik oy pusulası ile “TERCİH” veya “EVET” mührü kullanılır.

Cumhurbaşkanı seçiminin ikinci oylamaya kalması ve referandum şeklinde yapılması halinde önyüzünün sol üst köşesinde “Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu” filigranlı sarı renkli zarf, beyaz zemin üzerine “EVET”, kahverengi zemin üzerine “HAYIR” ibarelerinin bulunduğu birleşik oy pusulası ile “TERCİH” mührü kullanılır.

Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulunun görev ve yetkileri (298/20-A)

MADDE 6-

- a) Seçmen kütüğüne kayıtlı vatandaşların oy kullanmalarıyla ilgili seçim iş ve işlemlerinin düzenle yürütülmesini sağlamak ve gereken bütün tedbirleri almak,
- b) Temsilciliklerde ve diğer yerlerde Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen sayı ve esaslara uygun olarak görev yapacak sandık kurullarını oluşturmak,
- c) Oy pusulaları ile arkası İlçe Seçim Kurulu mührüyle mühürlenmiş oy zarflarını ve diğer seçim araç ve gereçlerini Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen sürede oy verme işleminin başlayacağı günden en geç üç gün önce Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla ilgili temsilciliklerde hazır bulunacak şekilde göndermek veya gerekli görülmesi halinde oy sandığı, oy verme kabinleri gibi araçların mahallinden teminini Dışişleri Bakanlığından istemek,
- ç) Sandık kurullarının oluşumuna karşı yapılan itirazları inceleyip karara bağlamak,
- d) Sandık kurullarınca şikâyet üzerine verilen kararlara karşı veya doğrudan gelen itirazları, itirazın yapıldığı tarihten sonraki ikinci gün saat 17.00'ye kadar karara bağlamak ve verilen kararı itirazı yapan hazırsa kendisine bildirmek, değilse tebliğ etmek (298/128),

- e) Sandık kurulu başkanlıklarınca seçim iş ve işlemleri hakkında sorulacak hususları derhal cevaplandırmak,
- f) Sandık kurulu başkanları ile en az birer üyenin (**Devlet memuru olan**) eğitimi için kurs düzenlemek dâhil gerekli önlemleri almak (Bu görev İlçe Seçim Kurulu başkanına aittir.) (298/18-3, 19-2),
- g) Seçmen kütüğüne askı süresinde yapılacak itirazları sonuçlandırmak ve bu kararlara uygun kayıt ve düzeltme işlemlerini yapmak,
- ğ) Yerleşim yeri yurt dışında olup da, askı süresi içinde herhangi bir nedenle yurt içinde bulunan seçmenlerin seçmen kütüğüne kayıtlarının yapılması için ibraz ettikleri belgelerle birlikte adres beyan formunu onaylayarak seçmen kütüğüne işlemek,
- h) Seçmen kütüğüne yazılması için ilân süresi içinde yapılan başvuruların kütüğe kaydedilmesine karar verildiği halde, kesinleşen seçmen kütüğünde ismi yer almayan seçmenlerin, seçmen kütüğünün kesinleşmesine bakılmaksızın kütüğe ilave edilmelerine karar vermek ve Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne göndermek,
- ı) Askerlikten terhis edilenler/askeri öğrenciliği sona erenlerden seçmen kütüğünde kaydı bulunmayanlar ile kesinleşmiş mahkeme kararıyla kısıtlı olup da, kısıtlılık hali sona eren Türk vatandaşlarının başvurularını kabul etmek ve seçmen kütüğüne kaydını sağlamak,
- i) Seçmen kütüğüne kayıtlı olmakla beraber, izinli olsalar bile silah altında bulunan er ve erbaşlar, askeri öğrenciler (yedek subay ve yedek astsubay öğrencileri dâhil) ile kesinleşmiş mahkeme kararıyla kısıtlanan seçmenlerin seçmen kütüğündeki kayıtlarının dondurulmasına karar vermek,

- j) Cumhurbaşkanını seçiminde her sandık için farklı sandık numarası ve karekod kaydı bulunduğundan SEÇSİS'ten CY/2 (Örnek: 507) sayılı "Yurt Dışı Sandık Sonuç Tutanağı, CY/1 (Örnek: 506) sayılı "Cumhurbaşkanlığı Yurtdışı Oy Sayım Döküm Cetveli", Cumhurbaşkanını seçiminde oylamanın referandum şeklinde yapılması halinde CHY/1 (Örnek: 506/A) "Cumhurbaşkanlığı Yurt Dışı Sayım Döküm Cetveli", CHY/2 (Örnek: 507/A) "Yurt Dışı Sandık Sonuç Tutanağı" sadece A4 formatında beyaz kâğıda dökümünü almak (fotokopi ile çoğaltılmış tutanaklar kullanılamaz.),

Milletvekili seçiminde her sandık için farklı sandık numarası ve karekod kaydı bulunduğundan SEÇSİS'ten MY/2 (Örnek: 513) sayılı "Yurt Dışı Sandık Sonuç Tutanağı" ile MY/1 (Örnek: 512) sayılı "Yurt Dışı Sayım Döküm Cetveli"nin sadece A4 formatında beyaz kâğıda dökümünü almak (fotokopi ile çoğaltılmış tutanaklar kullanılamaz.),

- k) Oy verme sürecinde yapılacak şikâyet ve itirazlar ile geçici ilçe seçim kurulu ve sandık kurulu tutanağındaki maddi hataları derhal inceleyip sonuçlandırmak,
- l) Yurt dışından ağız mühürlü olarak gelen oy torbalarını 14 Mayıs 2023 Pazar günü saat 17.00'den, Cumhurbaşkanını seçiminin ikinci oylamaya kalması halinde 28 Mayıs 2023 Pazar günü saat 17.00'den itibaren; yeteri kadar sayım sandık kurulu kurmak suretiyle denetimi altında açtırarak sayım ve dökümünü yaptırmak, tutanak düzenlemek ve birleştirme işlemlerini yapmak, ayrıca geçici gümrük kapısı seçim kurullarından gelen sonuçların birleştirmesini de yapmak suretiyle bu iki birleştirme tutanağını Ankara İl Seçim Kuruluna iletme.

Geçici yurt dışı ilçe seçim kurulları

MADDE 7- Yüksek Seçim Kurulunca, ihtiyaç duyulması halinde görev ve yetkileri de belirtilmek suretiyle yeteri kadar geçici ilçe seçim kurulu kurulabilir (298/18-3).

Bina sorumlularının görevleri

MADDE 8- Temsilciliklerde görevli misyon şefinin teklif edeceği ve İlçe Seçim Kurulunun görevlendireceği bina sorumluları;

- a) Binaya veya oy verme yerine getirilen oy sandıkları ile oy verme kabinlerinin yerleştirilmesinde sandık kuruluna yardım etmek,
- b) Seçimde kullanılacak masa, sıra, sandalye gibi araç ve gereçlerin temini ve seçim malzemelerinde eksiklik bulunması durumunda tamamlanması için komisyon başkanını bilgilendirmek,
- c) Oy verme günü, oy vermenin başlama saatinde görev yerine gelmeyen sandık kurulu başkanını İlçe Seçim Kurulu başkanına iletilmek üzere ilgili misyon şefine bildirmek,
- ç) Oy verme süresince binadan veya oy verme yerinden ayrılmamak ve oy vermenin düzen içinde geçmesi için sandık kurulu başkanlarının isteklerini yerine getirmek,
- d) Oy verme günü binanın veya oy verme yerinin ısınma, su, elektrik gibi hizmetlerinin işler durumda bulundurulması için gerekli önlemleri almak,
- e) Zarf sayım işlemlerini izleyerek biter bitmez ulaşım için misyon şefine haber vermek,

- f) Sandık kurulları görevlerini tamamlayıp binayı veya oy verme yerini terk ettikten sonra, oy sandıklarının içinde oy pusulası ya da zarf olup olmadığının kontrolünü yaparak, sandık çevresinde unutulabilecek oy zarfı, oy pusulası gibi seçim malzemelerini paketleyip Komisyona teslim etmek,
- g) Her oy verme günü bitiminde seçim malzemelerini (oy sandığı, oy verme kabini vb.) bir sonraki gün kullanılmak üzere muhafaza etmek,
- ğ) Sandık çevresinde, 298 sayılı Kanun'da gösterilen yasalara aykırı davranışlar olması veya suç işlenmesi halinde görevli kolluk güçlerini veya özel güvenlik görevlilerini çağırarak (298/82)

görevlerini yürütür.

Sandık kurullarının oluşumu

MADDE 9- Temsilciliklerde ve ihtiyaç duyulması halinde diğer yerlerde kurulacak sandıklardaki oy verme işlemlerinde görev yapacak sandık kurullarının sayısı hakkında Yüksek Seçim Kurulunun kararı uygulanır.

Sandık kurulu başkan ve üyelerinin seçimi İlçe Seçim Kurulunca yapılır. Sandık kurulu bir başkan, bir kamu görevlisi üye ve son milletvekili genel seçiminde Türkiye genelinde en çok oy alan üç siyasi partinin bildirdikleri birer isimden oluşur ve aynı usulle yedek üye seçilir. Siyasi partiler üye bildirmez ise eksiklik kamu görevlileri veya seçmenler arasından seçilecek üye ile doldurulur. Sandık kurulu başkan ve üye seçimleri, yurt dışında öncelikle sandığın kurulacağı yerde görevli kamu görevlisi ve seçmenler arasından yapılır. Siyasi partiler yurt dışında her oy verme günü için ayrı sandık kurulu üyesi bildirebilir (298/94/C).

Sandık kuruluna üye bildirme hakkı olan bir parti; oluru olmadan başka bir parti üyesini sandık kurulu üyesi olarak gösteremez.

Başka bir siyasi parti üyesinden olur alınırken ilgili kişinin yazılı beyanı alınır ve ilçe seçim kuruluna listeye birlikte verilir.

Zorunlu hallerde meydana gelebilecek eksilmeler yukarıdaki usule göre tamamlanır.

Sandık kurullarının görev ve yetkileri

MADDE 10- Sandık kurullarının görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Sandık çevresinde [Sandık çevresinde düzenin sağlanması sandık kurulu başkanına, sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müştemilatında (binanın bahçesi müştemilata dahildir.) ise bina sorumlusuna aittir.] seçimin düzenle geçmesi için gereken tedbirleri almak, oy verme işlerini yürütmek ve denetlemek,
- b) Sandık bölgesinde sandığın konulacağı yeri belirlemek, sandığın konulacağı yeri gösteren işaretler koymak (298/71-2),
- c) Sandıktan çıkan oy zarflarını açmadan saymak, oy kullanan seçmen sayısı ile birbirine uygunluğunu sağlayarak tutanağa geçirmek,
- ç) MY/12 (Örnek: 502) sayılı “Yurt Dışı Temsilciliklerde Sandık Kurullarınca Düzenlenecek Zarf Sayım Tutanağı” düzenlenip imzalanıncaya kadar ileri sürülecek şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak, kararları tutanak defterine geçirerek altını imzalamak, bu kararlardan itiraza uğrayanları ilçe seçim kuruluna göndermek üzere derhal Komisyona teslim etmek,

- d) Sandık kurulu tutanak defterindeki tutanakları ve gerekli diğer tutanakları düzenlemek ve altını imzalamak,
- e) Kullanılmayarak artan zarflar ile oy pusulalarını ve matbu evrakı, ayrı ayrı bağlayıp mühürledikten sonra komisyona teslim etmek, imzalı OR/9 (Örnek: 500) sayılı “Sandık Seçmen Listesi”ni, tutanak defterini, kurulca imza edilen zarf sayım tutanağı ile kapalı oy zarflarını torbaya koyarak ağzını bağlamak ve sandık kurulu mührü ile mühürleyerek muhafaza altına alınmak üzere sandık kurulu başkanı ve ad çekme ile seçilecek en az iki üye tarafından komisyona teslimini sağlamak,
- f) Kanunlarla ve Yüksek Seçim Kurulu genelge ve kararları ile verilen diğer görevleri yapmak (298/71-6).

Sandık kurulu başkanının öncelikle yapacağı işler

MADDE 11- Sandık kurulu başkanı, oy verme saatinden önce, komisyon başkanı veya komisyonun görevlendirdiği bir üye tarafından CY/12 (Örnek: 501) sayılı “ Yurt Dışı Sandık Kurullarına Teslim Edilen Malzemeyi Gösterir Tutanak “ karşılığında kendisine teslim edilen;

- a) En az iki adet oy verme kabini ile bir adet oy sandığını,
- b) Görevli olduğu sandık için bir kese içine konulmuş numaralı bir sandık kurulu mührü (mühür numarası tutanakla belirtilir) ve en az iki adet “TERCİH” veya “EVET” yazılı mührü,
- c) Her birinin üzeri İlçe Seçim Kurulu mührü ile mühürlenmiş ve birleşik oy pusulalarının konulmasına mahsus yeteri kadar oy zarfı paketini (zarf sayısı tutanakta belirtilir),

- ç) Birleşik oy pusulası paketini (oy pusulası sayısı tutanakta belirtilir),
- d) Kapalı oy verme yerine asılacak OR/96 (Örnek: 19) sayılı "Açıklama Levhası"nı,
- e) Kapalı oy verme yerine asılacak OR/97 (Örnek: 20) "Uyarı Levhası"nı,
- f) Cumhurbaşkanı adaylarını gösteren C/10 (Örnek: 402) sayılı Aday Listesini,
- g) Oy kullananların yazılacağı OR/9 (Örnek: 500) sayılı "Sandık Seçmen Listesi"ni,
- ğ) Oy sandıklarının önüne ve üstüne yapıştırılacak etiket ile sandık numarasını gösterir etiketi,
- h) İstampa, istampa mürekkebi, mühür mumu ve sicim ile sayfaları İlçe Seçim Kurulu Başkanlığınca mühürlenmiş ve onaylanmış tutanak defteri, zarf sayım tutanağı, tutanak kâğıtları, tükenmez kalem, bağlama kartonu, boş torba ve kese zarfını,
- ı) 3 (üç) adet "Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulu, Yurt Dışı Sandık Kurulları, Yurt Dışı Temsilciliklerinde Oyları Saklamak ve Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna Ulaştırmakla Görevli Sandık Kurulları, Yurt Dışı Oyların Sayım ve Dökümü ile Görevli Sandık Kurullarının Oluşumu, Görev ve Yetkileri ile Yurt Dışı Temsilciliklerinde Oy Verme İşlemlerine Dair 202 sayılı Genelge"yi (Genelgelerden bir adedi başkana, bir adedi kursa katılan memur üyeye verilir; bir adedi de yedek olarak torbada bulundurulur.),
- i) Yedi (7) adet MY/12 (Örnek: 502) sayılı "Yurt Dışı Temsilciliklerde Sandık Kurullarınca Düzenlenecek Zarf Sayım Tutanağı"nı,

j) Görme engelliler için hazırlanan oy kullanma şablonunu,

oy verme yerinde bulundurur.

Oy verme gününde sandık kurulunun toplanma zamanı ve hemen yapacağı işler ve sandık kurulunun and içmesi

MADDE 12- Sandık kurulu başkan ve üyeleri, oy verme günü oy verme saatinden en az bir saat önce sandık başında toplanarak ilk iş olarak sandık başında bulunanlar önünde birer birer aşağıdaki şekilde and içerler.

“Hiçbir tesir altında kalmaksızın, hiç kimseden korkmadan, seçim sonuçlarının tam ve doğru olarak belirmesi için görevimi kanuna göre, dosdoğru yapacağıma, namusum, vicdanım ve bütün mukaddesatım üzerine and içerim.” (298/70).

Başkan, tutanakla teslim almış olduğu torbayı kurula gösterdikten sonra açarak içerisinde bulunan sandık kurulu mührü ile “TERCİH” veya “EVET” mühürlerini masanın üzerine koyar. Bundan sonra seçim sandığının boş olduğunu orada bulunan sandık kurulu üyeleriyle müşahitler önünde tespit ederek sandığın kapağını kapatır ve kapağı mühür bozulmadan açılmayacak şekilde sandık kurulu mührü ile mühürler.

Sandık kurulu, and içme, sandığı yerleştirme, kapalı oy verme yerlerini düzenleme işini bitirdikten sonra hazır bulunanlar önünde teslim aldığı ve üzeri numaralanıp paketlenmiş birleşik oy pusulası paketini açıp, oy pusulalarını sayar, birleşik oy pusulalarının her birinin arkasını sandık kurulu mührü ile mühürler ve birleşik oy pusulalarının sayısı ile her birinin arkasının sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir.

Bir gün önce kullanılmak üzere mühürlenmiş ancak kullanılmadan ertesi güne kalan birleşik oy pusulaları hariç birleşik oy pusulalarının her birinin arkasını sandık kurulu mührü ile mühürler ve birleşik oy pusulalarının sayısı ile her birinin arkasının sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir.

Sandık kurulu ilçe seçim kurulundan teslim alınan filigranlı kâğıttan üretilmiş ve ön yüzünün sol üst köşesinde Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu amblemi ve ilçe seçim kurulu başkanlığı mührünü taşıyan sarı renkte bastırılmış olan oy zarflarını sayar, her zarfın üzerine sandık kurulu mührünü basar ve zarfların sayısı ile her birinin ön yüzünün sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir.

Sayılan ve mühürlenmiş birleşik oy pusulaları ve zarflar, kullanılacağı sandığın yanına masanın üzerine düzenli biçimde konulur.

Sandık kurulu birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimine ilişkin etiketlerden birini sandığın önüne, diğerini ise üstüne yapıştırır.

Sandık kurulu, yaptığı sayımların sonucunu ve yukarıda sayılan işlemleri bu Genelge gereğince tutanak defterine geçirip imzalar (298/77).

Başkan veya üyelerden bir kısmının göreve gelmemesi (çoğunluğun sağlanması)

MADDE 13- Sandık başında, oy verme başlamadan önce veya oy verme sırasında, sandık kurulu üyelerinden biri veya birkaçı görevini yapmazsa, ceza hükümleri saklı kalmak üzere, yerine yedek üyelerden biri getirilir. Şayet, bu dahi mümkün olmaz ve kurul üyeleri sayısı ikiden aşağı düşerse bu konu tutanağa geçirilir ve eksiklikler, o ilçe seçim kurulunca belirlenen bina, yapı ve benzeri yerlerde seçme yeterliliğine sahip, okur-yazar olanlar arasından başkanın seçeceği kimselerle tamamlanır (298/73).

Göreve gelmeyen veya bırakıp giden başkan yahut üyenin yerine görevlendirilen kişi, önceki başkan veya üye daha sonra gelse dahi görevini sürdürür.

Sandık kurulu başkanının görevi başına gelmemesi veya bırakıp gitmesi halinde, yerine kurulun siyasi partili olmayan ve kurs gören üyesi, bu da yoksa üyelere en yaşlısı başkanlık eder. Yaş konusunda uyuşmazlık çıkarsa resmi kimlik belgesindeki bilgi esas alınır. Doğum tarihlerinin de aynı olması durumunda ad çekilir.

Sandık kurulu başkanı ve iki üyenin hazır bulunması halinde eksik üyeliklerin tamamlanması yoluna gidilmez.

Sandığın konulacağı yerin tespiti

MADDE 14- Dışişleri Bakanlığının görüşü alınarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen bina/oy verme yerinde sandığın konulacağı yer sandık kurulunca kararlaştırılır. Sandığın konulacağı yerlerin belirlenmesinde, seçmenin oyunu kolaylıkla, serbestçe ve gizli şekilde verebilmesi göz önünde bulundurulur.

Ayrıca İlçe Seçim Kurulu ve temsilciliklerce sandıkların konulacağı yere elektrik ve internet hattının çekilmesi için gerekli önlemler alınır.

Sandığın konulduğu yer, oy verme süresince değiştirilemez.

Ayrıca **cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla oy verme yerine girilmesinin yasak olduğunu ve cezasının bulunduğunu**, bu tür cihazların oy verme işlemi bittikten sonra iade edilmek üzere sandık kuruluna bırakılması gerektiğini belirten levhalar [OR/97 (Örnek: 20)] sandık çevresinde herkesin görebileceği yerlere asılır (298/92).

Kapalı oy verme yeri ve nitelikleri

MADDE 15- Sandık kurulları, oy serbestliğini ve gizliliğini sağlayacak şekilde, en az iki kapalı oy verme kabini hazırlar.

Yüksek Seçim Kurulunca gönderilen oy vermeye özel kabinlerin kullanılması esastır.

Oy verme kabini gönderilmeyen temsilciliklerde ise, kapalı oy verme yeri, içerisi dışarıdan görülemeyecek ve oy veren kişinin birleşik oy pusulasını inceleyip tercihini kullandıktan sonra zarfın içine koyabileceği şekil ve nitelikte olmalıdır. Bu halde kapalı oy verme yerinde masa veya benzeri bir şey bulundurulur.

Yüksek Seçim Kurulunca hazırlanıp gönderilen ve oy verme serbestliğine ve gizliliğine dair hükümleri kapsayan [OR/96 (Örnek: 19)] sayılı levha kapalı oy verme yerine asılır.

Sandık, oy verme kabini ve torba sayısı

MADDE 16- Seçim yapılacak yerlerde her bir sandık kurulu için bir oy sandığı, ikiden az olmamak üzere yeteri kadar oy verme kabini ve her oy verme günü için ayrı bir seçim torbası verilir. Oy sandığının dolması halinde kullanılacak olan ikinci oy sandığı komisyon tarafından temin edilir.

Sandık yerinin duyurulması

MADDE 17- Yurt dışında sandıkların konulacağı yerler Yüksek Seçim Kurulunun www.ysk.gov.tr internet adresinde ilân edilir ve temsilciliklerimizce de bölgelerinde bulunan seçmenlere uygun araçlarla duyurulur.

Sandık kurulu başkanı, sandıkların konulduğu yeri, işaretler veya alışılmış araçlarla seçmenlere duyurur (**Örneğin; “4 NO.LU SANDIĞA GİDER” yazısı ve ok işareti**).

Sandık çevresi

MADDE 18- Sandık çevresi, oy sandığının konulduğu ve sandık kurulunun görev yaptığı oda, bölüm veya bu amaçla oluşturulan yerdir (298/81).

Sandık çevresinde bulunabilecekler

MADDE 19- Sandık çevresinde, sandık kurulu başkan ve üyeleri, adaylar, milletvekilleri, o sandık bölgesinde kayıtlı seçmenler ve o sandıkta görevli müşahitler ile bina sorumluları ve çağrı veya ihbar üzerine gelen görevli kolluk güçleri veya özel güvenlik görevlilerinden başka kimse bulunamaz. Şu kadar ki, adayların ve siyasi partilerin İlçe Seçim Kuruluna bildirdikleri itiraza yetkili kişiler ile temsilciler, İlçe Seçim Kurulunca önceden kendilerine verilen belge ile sandık çevresinde bulunabilirler.

Medya mensuplarının; sandık çevresinde, sandık başı işlemlerine engel olmamak şartıyla, haber amacıyla görüntü almaları ve bilgi elde etmeleri serbesttir (298/82-2).

Seçimin güvenliğini sağlamakla görevli kolluk güçleri ve özel güvenlik görevlileri dışında resmî üniforma ve silah taşıyanlar sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müştemilatına giremezler.

Sandık kurulunca alınacak kararlarda uyulacak usul ve esaslar

MADDE 20- Sandık kurulunca kanun uyarınca alınması gereken tedbirler ve yapılması icap eden işlemler üzerinde anlaşma olmadığı takdirde, kurulu oluşturan üyelerin yarısından bir fazlasının görüşüne göre karar alınır veya işlem yapılır. Oyların eşitliği halinde başkanın katıldığı tarafın görüşü üstün tutulur. Sandık kurulu tarafından verilen kararlar veya yapılan işlemler matbu tutanak defterine geçirilerek altları başkan ve üyeler tarafından imzalanır. Kanuna göre başkan tarafından yapılması gereken işler ve özel olarak sandık başında yapılacak işler (açıklamalar ve uyarılar) üyeler tarafından da yapılabilir.

Sandık çevresinde düzenin sağlanması ve yasaklar

MADDE 21- Sandık çevresinde düzenin sağlanması sandık kurulu başkanına aittir. Sandık çevresinde alınacak tedbirler, o sandık çevresinde bulunma hakkına sahip kimselerin seçim iş ve işlemlerini takip etmelerini engelleyecek mahiyette olamaz (298/82-1).

Seçmenin oyunu tam bir serbestlikle ve gizli şekilde kullanılmasına veya sandık kurulunun görevini yapmasına engel olmaya kalkışanlar ile oy verme, zarfların sayımı ve dökümü veya tutanaklara geçirilmesi gibi tüm sandık başı iş ve işlemlerinin düzenini bozmaya kalkışanları başkan uyarır. Bu uyarının gereğini yerine getirmeyen kimse, özel güvenlik görevlisi çağrılarak sandık çevresinden uzaklaştırılır (298/82-3).

Sandık kurulu başkanının bu maddede belirtilen görevini yapmaması halinde, sandık kurulu karar alarak ilgili hakkında yukarıda belirtilen yetkiyi kullanır ve durumu derhal İlçe Seçim Kurulu Başkanına bildirir (298/82-4). Sandık çevresinde cebir, şiddet veya tehdit kullanarak sandık başı düzenini bozmaya kalkışanlar, sandık kurulu başkanı veya üyelerinden biri tarafından, yapılan çağrı ya da seçmenlerin ihbarı üzerine gelen özel güvenlik görevlilerince derhal sandık çevresinden uzaklaştırılır ve gerekli yasal işlem yapılır. Seçmenlerce ihbar o yerdeki özel güvenlik görevlilerine şahsen yapılır.

Bu madde uyarınca çağrılacak özel güvenlik görevlileri, başkanın talebine veya kurulun kararına uymak zorundadır. Bu madde uyarınca sandık çevresine gelen özel güvenlik görevlileri, başkanın talebine veya kurulun kararına uymak zorunda olup, çağrı veya ihbar sebebi ortadan kalkınca sandık çevresinden ayrılır (298/82-7).

Seçimin güvenliğini sağlamakla görevli özel güvenlik görevlileri hariç, resmî üniforma ve silah taşıyan kişiler, sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müstemilatına giremezler (298/82-8).

Sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müstemilatında hiç kimse, başkalarının görebileceği şekilde bir siyasi parti veya adaya ait rozet, amblem veya benzeri işaretler ya da propaganda amaçlı yayınlar taşıyamaz; yazılı, sözlü veya görüntülü propaganda yapamaz. Bu fıkra hükümlerine uymayan kişiler özel güvenlik görevlileri tarafından uzaklaştırılır (298/82-9).

Sandık kurulunun görev yaptığı yerde cep telefonu vb. iletişim araçlarıyla görüşme yapmak yasaktır. Ancak sandık kurulu başkan ve üyelerinin, görevleri gereği yapacağı görüşmeler bu hükmün dışındadır. Bu hükme aykırı davranan kimseler kurul başkanı tarafından uyarılır. Bu uyarıya rağmen görüşmesini sürdüren kimse, derhal oradan çıkarılır (298/82-10).

Sandık çevresinde bir suç işlenmesi halinde, sandık kurulu, durumu tutanağa geçirir ve ilgili hakkında işlem yapılmak üzere kolluk güçlerini veya özel güvenlik görevlilerini çağırır (298/82-11).

İlçe seçim kurulu başkanı, sandık çevresinde, sandık başı iş ve işlemlerinin düzen içinde yürütülmesini ve sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müstemilatında güvenliği ve bu Kanunda öngörülen yasaklara uyulmasını sağlayacak tedbirleri alır; seçmenin ve bu yerlerde bulunma hakkına sahip diğer kişilerin buralara serbestçe girmesini engelleyen veya güçleştiren her türlü hareketi önler. Bu kapsamda, ilçe seçim kurulu başkanınca verilen talimatlara komisyonlar ve bina sorumluları ile sandık kurulları uymak zorundadır (298/82-son).

Oy vermeden önceki işler

MADDE 22- Sandık kurulu başkanı, kurul üyeleri arasında iş bölümü yaparak oy verme işlemini izlemek üzere iki üyeyi görevlendirir. Bu üyeler, oy pusulasının seçmene verilmesini, seçmenin oy verme işlemini takip ederek karışıklığa meydan verilmemesini, seçmenin oyunu sandığa atmasını ve kendilerinin önünde bulunan oy pusulaları ve oy zarflarının kaybolmamasını sağlarlar.

Diğer bir üyeyi, oyunu veren seçmenin seçmen listesine bilgilerinin yazılmasını ve isminin karşısına imza atmasını sağlamakla görevlendirir.

Ayrıca bir üyeyi de, oy vermek üzere gelen seçmene İlçe Seçim Kurulu mührünü ve sandık kurulu mührünü taşıyan oy zarfı, arkası sandık kurulu mührü ile mühürlenmiş Cumhurbaşkanı ve Milletvekili seçimine ilişkin oy pusulaları ve “TERCİH” veya “EVET” mührünü vermek ve seçmeni kabine yönlendirmekle görevlendirir.

Oy verme yeterliliğinin tespiti

MADDE 23- Yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı her Türk vatandaşı oy verme hakkına sahiptir.

Kasıtlı suçtan dolayı hakkındaki mahkûmiyet hükmü kesinleşmiş olmakla birlikte, henüz ceza infaz kurumuna alınmayan, koşullu salıverilen ya da denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanmak suretiyle salıverilen ancak hak ederek salıverilme süresi dolmayan hükümlüler ile uzun süreli cezasının ertelenmesi nedeniyle ceza infaz kurumunda bulunmayan hükümlüler seçmen kütüğünde kayıtlı olmaları şartıyla oy kullanabilirler.

Oy verme gününe kadar, haklarında seçme yeterliliğini kaybettiğine dair yetkili mercilerden resmî belge gelmiş bulunan seçmenlere oy kullandırılmaz.

Oy verme süresi

MADDE 24- Temsilciliklerde ve diğer yerlerde oy kullanma gün sayısı ve başlangıç günü o ülkedeki seçmen sayısı gözetilerek her bir temsilcilik ve diğer yerler için Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Yüksek Seçim Kurulunca aksi kararlaştırılmadıkça (örnek: 16.03.2023 tarihli ve 2023/142, 2023/143 sayılı Kararlar) oy kullanma saatleri yerel saat ile 09.00-21.00 arasındır.

Cumhurbaşkanı seçiminin ikinci oylamaya kalması halinde, oy verme saatleri yerel saat ile hafta içi ve hafta sonu 08.00 – 23.00 arasındır.

Seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenlerin oy verme süresi içinde oy kullanmaları esastır.

Oy vermenin bitiş saati geldiği halde sandık başında oylarını vermek üzere bekleyen seçmenler varsa, sandık kurulu başkanı bunları saydıktan ve kimliklerini aldıktan sonra sıra ile oylarını kullanmalarına izin verir. Oy vermenin bitiş saati itibarıyla sandık başında oylarını vermek için bekleyen seçmenlerin saat 23.55'den önce oy kullanmaları sağlanır (298/89, 96).

Oy verme düzeni

MADDE 25- Sandık başında seçmene, vereceği oy hakkında hiç kimse müdahale, telkin veya tavsiyede bulunamaz. Hiçbir seçmen oyunu kullandıktan sonra sandık başında kalamaz (298/88).

Oyunu kullandıktan sonra sandık başından ayrılmayan seçmene başkan, uzaklaşmasını hatırlatır.

Seçmen yine orada kalırsa başkan, onu özel güvenlik görevlisi aracılığı ile uzaklaştırır.

Sandık kurulu önüne alınmada sıra

MADDE 26- Oy verme günü sandık başına gelen seçmenler, sandık kurulu önüne kurul başkanı tarafından sıra ile birer birer alınırlar.

Gebeler, hastalar ve engelliler, bekletilmeden oylarını verirler. Yaşlıların da bekletilmeden oy kullanmalarına izin verilebilir.

Bu seçmenlere yardım eden seçmenin de öncelikle oy kullanmasına izin verilebilir (298/90).

Oy verme işlemi

MADDE 27- Seçmen oy vermek için geldiğinde sandık kurulu başkanı;

- a) Seçmenin, Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı, geçici kimlik belgesi, nüfus cüzdanı, resmî dairelerce verilen soğuk damgalı kimlik kartı, pasaport, evlenme cüzdanı, askerlik belgesi, sürücü belgesi, hâkim ve savcılar ile yüksek yargı organı mensuplarına verilen mesleki kimlik kartı, avukat, noter ve askerî kimlik kartı gibi kimliğini tereddütsüz ortaya koyan resimli, resmî nitelikteki belgelerden biri ile kimliğini tespit eder. Bu belgelerde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası yer almıyorsa temsilcilikçe verilmiş seçmeni tanıtacak nitelikte Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan nüfus kayıt örneğinin ibrazı gereklidir. Bu şekilde kimliğini ispata yarayan belge ibraz edemeyen seçmene oy kullandırmaz.
- b) Komisyon başkanınca temin edilen bilgisayar ile **Seçim Günü Portal aracılığıyla SEC_005_B “Yurt Dışı Seçmen Sorgulama ve Oy Kullandı Bilgi Girişi”** ekranı üzerinden kişinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası girilerek seçmen kütüğüne kayıtlı olup olmadığını, kayıtlı ise oy kullanıp kullanmadığını sorgular.

- c) Seçmen kütüğünde kaydı bulunmayan veya “Oy Kullandı” bilgisi işaretli bulunan vatandaşlara oy kullandırmaz.
- ç) Seçmen, seçmen kütüğüne kayıtlı ve “Oy Kullandı” bilgisi işaretli değilse Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adı, soyadı, baba adı, doğum tarihine ilişkin bilgileri **OR/9 (Örnek: 500) sayılı “Sandık Seçmen Listesi”**ne yazdırır.

Ayrıca;

Kanuna uygun biçimde hazırlanmış İlçe Seçim Kurulu ve sandık kurulu mührünü taşıyan oy zarfını,

- a) Başkan, kanuna uygun biçimde hazırlanmış ve mühürlenmiş oy zarfı ile birleşik oy pusulasını, hiçbir tarafında herhangi bir işaret bulunmadığını ve arkasının sandık kurulu mührü ile mühürlü olduğunu, kurul üyelerine, müşahitlere ve seçmene gösterdikten sonra “TERCİH” veya “EVET” mührünü seçmene vererek kapalı oy verme yerini gösterir.

Başkan tarafından seçmene kapalı oy verme yerine girmeden önce:

- b) Birleşik oy pusulalarında tercih ettiği Cumhurbaşkanı adayı, siyasi parti veya ittifak için ayrılan bölümden dışarı taşırmamak suretiyle “TERCİH” veya “EVET” mührünü basması, “TERCİH” veya “EVET” mührü dışında herhangi bir yerine imza atmaması veya işaret koymaması, aksi halde oyunun geçersiz sayılacağı, birleşik oy pusulalarını düzgün bir şekilde katlayıp zarfa koyması ve yapıştırması gerektiği,
- c) Seçmenin; cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla kapalı oy verme yerine girmesinin yasak olduğu ve cezasının bulunduğu, bu tür cihazlar varsa oy verme işlemi bittikten sonra iade edilmek üzere bırakılması gerektiği (298/92),

- ç) Birleşik oy pusulalarından başka, zarfa hiçbir şey koymaması, aksi halde kullandığı oyun geçersiz olacağı,
- d) Birleşik oy pusulasının herhangi bir yerine başkaca bir işaret koyması halinde oyunun geçersiz olacağını, hatırlatır ve kapalı oy verme yerine girmesini söyler. Cumhurbaşkanı ve milletvekili oy pusulalarını aynı zarfa koyarak ve zarfı kapatarak oy sandığına atmak suretiyle oyunu kullanan seçmene, çizelgede isminin bulunduğu yer imza cetveli kullanılarak imzalatıldıktan, “TERCİH” veya “EVET” mührü teslim alınıp seçmenin kimliği kendisine iade edildikten sonra oy verme işleminin tamamlanmasını sağlar (298/94/C).

Seçmen, imza atmasını bilmiyor veya herhangi bir engeli nedeniyle imza atacak durumda bulunmuyorsa, sol elinin başparmağını basar. Sol elinin başparmağı olmayanların hangi parmağını bastığı listenin imza bölümüne ayrıca yazılır. Hiç parmağı olmayan seçmenin durumu adının karşısına yazılıp başkan tarafından imzalanır (298/93).

Seçmene;

- a) Birleşik oy pusulası verildikten sonra hata veya başka bir neden ileri sürülerek yeni bir birleşik oy pusulası verilemeyeceği,
- b) Cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla kapalı oy verme yerine girmesinin yasak olduğu ve cezasının bulunduğu,
- c) Bu tür cihazlar varsa oy verme işlemi bittikten sonra iade edilmek üzere bırakması gerektiği de,

hatırlatılır (298/92).

Engelli seçmenlerin oy kullanması

MADDE 28- Sandık kurulu başkanı tarafından görme engelli seçmenlere Yüksek Seçim Kurulunca oy pusulalarına uygun olarak hazırlanan şablon ile oylarını kullanabilecekleri hatırlatılır, talep etmeleri halinde oy pusulası sandık kurulu başkanı, akrabalarından biri, akrabası yoksa diğer herhangi bir seçmenin yardımıyla şablona yerleştirilmek suretiyle oylarını kullanabilirler (298/14-3, 93/2).

Görme engelliler, felçliler, elleri eksik olanlar veya bu gibi bedeni engelleri açıkça **belli olanlar o seçim çevresi seçmeni olan ve o sırada** sandık çevresinde bulunan akrabalarından birinin, akrabası yoksa diğer herhangi bir seçmenin yardımı ile oylarını kullanabilirler. Bir seçmen birden fazla engelliye yardım edemez (298/93-2).

Sandık kurulu başkan veya üyeleri, engelli seçmenlere yardım etmek amacıyla oy verme kabinine giremez, oy kullanma sırasında yardım edemez.

Okuma - yazma bilmeyen seçmenlerin oy kullanmaları

MADDE 29- Okuma - yazma bilmeyen seçmenlere, oylarını kullanmaları konusunda başkaları tarafından sandık çevresinde yardım edilemez. Okuma - yazma bilmeyen seçmen, sorduğu ve istediği takdirde sandık kurulu başkanı, sadece birleşik oy pusulaları üzerinde bulunan Cumhurbaşkanlığı adayı, siyasi parti ve ittifakların işaretlerinden hangisinin hangi aday veya partiye ait olduğunu ve tercih ettiği Cumhurbaşkanlığı adayı, siyasi parti ve ittifakların diğer bölüme taşırmamak suretiyle "TERCİH" veya "EVET" mührünü basması ve birleşik oy pusulalarını katlayıp sarı renkli zarfa koyarak ağzını yapıştırması gerektiğini anlatır.

Okuma - yazma bilmeyen seçmenlere oy verme sırasında yardım etmek amacıyla oy verme yerine kendisinden başka kimse gidemez ve oy kullanma sırasında yardım edemez.

Sandık kurulu üyelerinin oy kullanması

MADDE 30- Temsilciliklerimizde veya ihtiyaç duyulması halinde diğer yerlerde kurulacak oy sandıklarında görevli sandık kurulu başkan ve üyeleri, yurt dışı seçmen kütüğünde kayıtlı olmak koşulu ile görevli oldukları sandıkta bu Genelge'nin 27'nci maddesinde öngörülen usul ve esaslara göre oy verirler.

Sayım ve döküm başlamadan önce yapılacak işler

MADDE 31- Oy verme işlemi bitince, sandık kurulu başkanı bunu yüksek sesle ilân eder ve oy vermenin bittiği saat tutanak defterine geçirilir. Oy sandıkları yerel saat ile 21.00'dan önce açılmaz (298/96).

Zarf sayım ve dökümünün açık olması ve sayım düzeni

MADDE 32- Zarf sayım ve dökümü açık olarak yapılır. Oy verme yerinde bulunanlar sayım ve dökümü izleyebilirler.

Sandık kurulu; çalışmalarını düzenli yürütebilmek bakımından, sayım ve döküm masası etrafında boş kalması gereken kısmı bir karar ile belirtir ve bu kısım etrafında orada bulunanların bu işlemleri izlemelerine engel olmayacak (ip germek gibi) tedbirleri alabilir (298/95).

Masa üzerindeki eşyaların kaldırılması, oy verenlerinsayısının denetlenmesi ve tutanağa geçirilerek ilânı

MADDE 33- Masa üzerinde, sandıktan başka ne varsa kaldırılır. Bundan sonra oy kullananları belirten imzalı sandık seçmen listesinde yazılı seçmenlerin toplamı tespit edilerek; MY/12 (Örnek: 502) sayılı “Yurt Dışı Temsilciliklerde Sandık Kurullarınca Düzenlenecek Zarf Sayım Tutanağı”na geçirilir ve sonuçları yüksek sesle ilân edilir (298/96).

Kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarflar

MADDE 34- Oy zarflarından ve birleşik oy pusulalarından;

- a) Kullanılmayanlar sayılır ve oylarını veren seçmen sayısına eklenerek sandık kuruluna teslim edilmiş bulunan birleşik oy pusulası veya zarf miktarı toplamına uygun olup olmadığı tespit edilir.
- b) Kullanılmayan birleşik oy pusulaları veya zarflar üzerlerine sayıları yazılarak ayrı ayrı bağlanıp mühürlenir.
- c) Kullanılmayan zarf ve birleşik oy pusulası sayıları MY/12 (Örnek: 502) sayılı Yurt Dışı Temsilciliklerde Sandık Kurullarınca Düzenlenecek Zarf Sayım Tutanağına yazılır.
- ç) Sandık kurulu başkanı tarafından, ertesi gün kullanılmak ve Komisyona teslim edilmek üzere “TERCİH” veya “EVET” mühürleri mühür kesesine konulur.

- d) Oy verme günü birden fazla belirlenen yerlerde sandık kurulları, kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarfları tutanağa geçirdikten sonra kullanılmayan oy pusulaları, zarflar ve sandık kurulu mühürleri ile diğer oy kullanma araç ve gereçlerini komisyona CY/13 (Örnek: 503) sayılı Sandık Kurulunca Komisyona Teslim Edilecek Malzemeyi Gösterir Tutanakla teslim eder. Bu teslim sırasında kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve oy zarflarının adetleri tespit edilir. Oy verme süresinin son günü kullanılmayarak artan zarflar ile oy pusulaları üzerlerine sayıları yazılarak ayrı ayrı bağlanıp mühürlenir ve torbanın alt kısmına konularak, bir boğum oluşturacak şekilde bağlanır. Bir sonraki gün oy verme devam edecek ise artan zarflar ve oy pusulaları ile mühürler kesinlikle bu torbaya konulmaz.
- e) Bu işlemler bitirildikten sonra torbanın sandıktan çıkacak zarfların konulacağı kısmının boş olduğu hazır bulunanlara da gösterilmek suretiyle tespit ve ilân olunur. Bütün bu işlemler tutanağa geçirilir (298/97).

Sandığın açılması, zarfların sayımı ve oy kullanan seçmen sayısına uygunluğunun tespiti

MADDE 35- Yukarıdaki maddede yazılı işlemler tamamlandıktan sonra, oy sandığı oy verme yerinde bulunanların gözü önünde sandık kurulu başkanı tarafından açılarak sandıktan çıkan zarflar, sandık kurulu başkanı tarafından yüksek sesle iki defa sayılır. İki sayım arasında fark olursa, üçüncü sayım yapılarak sonucuna göre işlem yapılır ve kullanılan toplam zarf sayısı tespit edilir.

Oy sandığından çıkan zarf sayısı oy verenlerin sayısı ile karşılaştırılır. Bu zarfların sayısı oy veren seçmen sayısına eşit ise bu uygunluk tespit edilerek MY/12 (Örnek: 502) sayılı yurt dışı temsilciliklerde sandık kurullarınca düzenlenecek zarf sayım tutanağına geçirilir. Oy kullananların sayısı oy zarflarının sayısına eşit olmadığı takdirde bu husus nedeni de açıklanarak aynı tutanağa yazılır.

Oy sayım yetkisi İlçe Seçim Kuruluna ait olduğundan kesinlikle zarflar açılmaz ve oy sayımı yapılmaz.

Bütün bu işlemler ayrıca tutanak defterine geçirilerek, sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır ve mühürlenir.

Sandıklar, seçime ait zarf sayımı bitinceye kadar oy verme yerinden çıkarılamaz (298/98).

Sandık kurulunca düzenlenen bu tutanağın aslı ile imzalı seçmen cetvelinin aslı ve tutanak defteri sandıktan çıkan zarflarla birlikte kurula ait torbaya konulur ve ağzı kapatılarak mühürlenir. Oy verme süresinin son günü ise, kurula ait torbanın boğumdan sonraki üst kısmına konulur ve ağzı kapatılarak mühürlenir.

Sandık kurulu başkanı ile ad çekmeyle belirlenen bir kurul üyesi tarafından, oy zarfları ve tutanakları içeren sandık numarası yazılı ağzı mühürlü oy torbası CY/13 (Örnek: 503) sayılı **“Sandık Kurulunca Komisyona Teslim Edilecek Malzemeyi Gösterir Tutanak”** düzenlenerek en kısa sürede Komisyona teslim edilir.

Sandık kurullarınca, birden fazla oy verme günü tespit edilen temsilciliklerde, her oy verme günü sonunda yukarıda belirtilen usuller çerçevesinde sandıklar açılır ve zarfların sayımı ile torbalama işlemi yapılır. Komisyona teslim edilecek oy zarflarını ve tutanak örneklerini içeren torbaların üzerine sandık kurulu numarası da yazılır.

Oy verme süresi sonunda sandık kurulu, kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarfları tutanağa geçirdikten sonra İlçe Seçim Kurulunca belirtilecek diğer araç ve gereçlerle birlikte CY/13 (Örnek: 503) sayılı tutanakla komisyona teslim eder. Bu teslim sırasında kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve oy zarflarının adetleri kesinlikle doğru tespit edilir.

Ertesi gün, komisyona teslim edilen birleşik oy pusulaları ve zarflar öncelikle kullanılır, bunlar bitmeden yeni paketler açılmaz.

Günlük oy verme süresi içinde oy sandığının dolması halinde, dolu sandık oy verme yerinde seçmenlerin görebileceği bir şekilde muhafaza edilir ve oy verme işlemlerine yeni seçim sandığının boş olduğu, orada bulunan sandık kurulu üyeleriyle müşahitler önünde tespit edilerek sandığın kapağını kapatmak ve kapağı mühür bozulmadan açılmayacak şekilde sandık kurulu mührü ile mühürlemek suretiyle ikinci sandık ile devam edilir.

Oy verme süresinin son günü "TERCİH" veya "EVET" mühürleri ile sandık kurulu mührü, mühür kesesine konularak, kesenin ağzı kapatılır. Bu mühür kesesi Komisyona ayrıca teslim edilir.

Temsilciliklerde oyları saklamak ve İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli sandık kurullarının (Komisyonun) oluşumu ve görevleri

MADDE 36- Her temsilcilikte oyları saklamak ve ağız mühürlü oy torbalarını Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenen yöntemlerle İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli olmak üzere; o yer misyon şefi veya en kıdemlisinin başkanlığında, o temsilcilikte görevli bir kamu görevlisi üye ve son milletvekili genel seçiminde Türkiye genelinde en çok oy alan üç siyasi partinin bildirdikleri isimlerden oluşturulan komisyon, Dışişleri Bakanlığının görüşü alınarak İlçe Seçim Kurulunca kurulur ve aynı usulle yedek üyeler seçilir. Siyasi parti üye bildirmez ise eksiklik kamu görevlileri arasından seçilecek üye ile doldurulur.

Oy verme günü bir günden fazla olan temsilciliklerde kurulacak olan Komisyonun siyasi partili asıl ve yedek üyelerinin birden fazla bildirilebilmeleri ve bunların dönüşümlü olarak görev yapabilmeleri mümkündür.

Zaruret halinde Dışişleri Bakanlığının teklifi üzerine Komisyonun kamu görevlisi üyesinde değişiklik yapılabilir.

Yüksek Seçim Kurulu ile İlçe Seçim Kurulu tarafından temsilciliklere gönderilecek her türlü seçim malzemesini, oy zarfını ve birleşik oy pusulalarını belirlenen takvim ve usul uyarınca teslim almak ve sandık kurullarına verilmek üzere temsilciliğin önceden belirlenen uygun bir yerinde muhafazasını sağlamak komisyon başkanının görevidir.

Bu komisyon;

- a) Her oy verme gününün başında seçmenin başka yöntemle oy kullanıp kullanmadığını sorgulamak amacıyla her bir sandık kurulu için elektrik ve internet bağlantısı mevcut bir bilgisayarı kullanıma hazır bulundurmak,

- b) Her oy verme gününün başında o gün kullanılacak oy torbalarını, birleşik oy pusulalarını, “TERCİH” veya “EVET” mühürleri ile sandık kurulu mührünün bulunduğu mühür kesesini ve kırtasiye malzemelerini CY/12 (Örnek: 501) sayılı “komisyonca yurtdışı sandık kurullarına teslim edilen malzemeyi gösteren tutanak” karşılığı sandık kurullarına teslim etmek,
- c) Sandık kurullarına teslim edilen seçim malzemelerinde eksiklik bulunması durumunda bunları tamamlamak,
- ç) Sandık kurullarınca her oy verme günü sonunda getirilen sandık kurulu mühürüyle mühürlü torbaları, kullanılmadan artan oy zarfları ile oy pusulalarını muhafaza edilmek üzere CY/13 (Örnek: 503) sayılı tutanak karşılığında teslim almak,
- d) Sandık kurullarınca şikâyet üzerine verilen kararlara karşı yapılacak itirazları İlçe Seçim Kuruluna derhal ulaştırmak,
- e) Oy verme süresinin bitiminde oy torbalarını Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen usul ve esaslarla İlçe Seçim Kuruluna **OR/88 (Örnek: 504) sayılı “Komisyon Tarafından Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna Kargo ile Gönderilen Torbalara İlişkin Tutanak”**la birlikte göndermek,
- f) OR/88 (Örnek: 504) sayılı “Komisyon Tarafından Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna Kargo ile Gönderilen Torbalara İlişkin Tutanak”ın bir suretinin ilgili temsilcilikte saklanmasını sağlamak,
- g) Oy verme süresinin bitiminde oy zarfları ve birleşik oy pusulalarından kullanılmayarak artanları İlçe Seçim Kuruluna göndermek,

görevlerini yürütür.

Torbaların korunması ve tutanakların saklanması

MADDE 37- Komisyon başkanı, sandık kurulu başkanlarının getirecekleri oy torbalarını teslim almak üzere bir yetkili bulundurmak zorundadır.

Bu oy torbaları, temsilciliklerde komisyonun izni olmadan girilip çıkılamayan, kapısında en az üç farklı kilidi olan (asma kilit olabilir) ve anahtarlardan biri komisyon başkanı ve diğerleri ad çekme suretiyle belirlenecek siyasi partili üyelerde bulunan, güvenli bir yerde muhafaza edilir. Ad çekmede ismi çıkmayan siyasi partili üyenin talepte bulunması ve kilidin talepte bulunan siyasi parti üyesi tarafından temin edilmesi halinde kilit sayısı dörde çıkarılabilir. Bu yerlerin dış güvenliğinin sağlanması bakımından yerel makamlarla işbirliği yapılarak gerekli önlemler alınır.

Komisyon başkan ve üyeleri, oy verme günü oy verme süresi bitiminde, o güne ait oy torbalarının muhafaza edileceği yerde hazır bulunmak zorundadır.

Torbalarla birlikte teslim alınan tutanak örnekleri komisyon başkanı tarafından ayrı bir dosyaya konularak onun sorumluluğunda kilitli bir yerde muhafaza edilir.

Oy torbalarının İlçe Seçim Kuruluna gönderilmesi

MADDE 38- Temsilciliklerimizde oy kullanma süresince komisyona teslim edilen oy torbaları OR/88 (Örnek: 504) sayılı tutanak düzenlenerek Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen usul ve esaslarla İlçe Seçim Kuruluna gönderilir ve teslim edilir.

Sayım -dökümle görevli sandık kurullarının oluşturulması

MADDE 39- İlçe Seçim Kurulunca; yurt dışından ağzı mühürlü olarak gelen oy torbalarının genel esaslara uygun bir şekilde yurt içinde oy verme süresi bittikten sonra sayım ve dökümünü yaptırmak üzere 298 sayılı Kanun'un 22 ve 23'üncü maddeleri uyarınca belirlenen bir başkan, bir kamu görevlisi üye ile son milletvekili genel seçiminde Türkiye genelinde en çok oy alan üç siyasi partinin bildirdiği bir asıl ve bir yedek üyeden oluşturulan yeteri kadar sayım sandık kurulu kurulur.

İlçe Seçim Kurulunca oyların sayım ve dökümüne ilişkin usul ve esaslar

MADDE 40- Temsilciliklerde oy vermenin başlangıç tarihinden itibaren saklanarak oy verme süresi bittikten sonra İlçe Seçim Kuruluna ulaştırılan torbalardaki oyların sayım ve dökümü, İlçe Seçim Kurulunca oluşturulan sayım sandık kurullarınca 14 Mayıs 2023 Pazar günü saat 17.00'den itibaren, Cumhurbaşkanlığı Seçiminin ikinci oylamaya kalması halinde 28 Mayıs 2023 Pazar günü saat 17.00'den itibaren yapılır.

İlk önce temsilciliklerde kurulan oy sandıklarından gelen ve içinde kullanılmış oy zarfıyla tutanaklar bulunan mühürlü torbalar, oy kullanılan temsilciliklere göre ayrılır. Birden çok sandık varsa ayrıca sandık sırasına göre ayırma tabii tutulur. Daha sonra her sandığa ait torbalar tarih sırasına ve bu tarih sırası dikkate alınarak kendi aralarında oy kullanma gününe göre A, B ve C harfleriyle tanımlanan sayım sandık kurulu sıra numaralarına göre dizilir.

Sayım sandık kurulu başkanı;

a) Sayım ve döküm cetvellerini işlemek,

- b) Oy zarflarını torbadan teker teker çıkarıp kendisine vermek,
- c) Dökümü yapılmış oy pusulalarını torbaya geri atmak işlemleri için kurul üyeleri arasında iş bölümü yapar.

Zarfların açılması ve oyların dökümü için önceden hazırlanan masaya görevlilerden başka kimse yaklaştırılmaz. Sayım ve dökümü izlemek isteyenler, başkanın bu konuda alacağı güvenlik önlemlerine ve izleme düzenine uymak zorundadırlar.

Sayım sandık kurulu başkanı sayım ve döküm işine başlamadan önce cetvellerin boş ve yazısız olduğunu orada bulunanlara gösterir.

Geçerli ve geçersiz zarflar

MADDE 41- Sayım sandık kurulu tarafından mühürlü torbalar sıra numarasına göre açılır. Bütün zarflar sayıldıktan sonra zarflar geçerli olup olmaması yönünden aşağıdaki şekilde kontrol edilir.

- a) Sandık kurulunca verilen biçim ve renkte olmayan,
- b) “Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu” filigranı olmayan kâğıttan imal edilmiş olan,
- c) Yüksek Seçim Kurulu amblemi olmayan,
- ç) Üzerinde İlçe Seçim Kurulu mührü bulunmayan,
- d) Üzerinde sandık kurulu mührü bulunmayan,
- e) Tamamı yırtılmış olan,
- f) Üzerinde İlçe Seçim Kurulu ve sandık kurulu mührü dışında herhangi bir mühür, imza, yazı, parmak izi veya herhangi bir işaret bulunan

zarflar geçersiz sayılır. (298/78-2, 298/98)

Ancak, üzerinde sandık kurulu mührü bulunmamasına rağmen Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigranı, amblemi ve ilçe seçim kurulu mührü bulunan zarflar ile üzerinde leke veya çizik bulunsa dahi bunun özel işaret koymak amacıyla yapıldığı kesin olarak anlaşılamayan zarflar geçerli sayılır.

İtiraza uğrayan zarflar ile itiraza uğramadan geçersiz sayılan zarflar, sayım sandık kurulu başkanı tarafından bir kenara ayrılır. Sayım sandık kurulu, bütün zarfları kontrol ettikten sonra, itiraza uğrayan zarfları inceleyerek, geçerli veya geçersiz sayılması yönünde kararını verir. Bundan sonra o sandıktan çıkan geçerli ve geçersiz oy zarflarının toplam sayısı tutanak defterine işlenir.

Geçersiz zarflar paketlenir ve paketin üzeri mühürlenerek zarf sayısı yazılır. Bu zarflar saklanır ve kesinlikle açılmaz.

Bu işlemler yapıldıktan sonra, o sandıktan çıkan geçerli ve geçersiz zarfların toplam sayısı ile oy kullanan seçmen sayısı karşılaştırılır.

Zarf sayısı, oy kullanan seçmen sayısına eşit veya eksik ise başkaca bir işlem yapılmaz.

Zarf sayısı, oy kullanan seçmen sayısından fazla ise eşitliği sağlamak için önce geçersiz zarf sayısı düşülür. Geçersiz zarf sayısının düşülmesi halinde de eşitlik sağlanamıyorsa, sandık kurulu başkanı geçerli zarflar arasından, eşitliği sağlayacak sayıda zarfı gelişigüzel çeker ve bu zarflar açılmadan derhal yakılarak imha edilir. İmha edilen zarf sayısı Milletvekili seçiminde sandık sonuç tutanağına [MY/2 (Örnek: 513)], **Cumhurbaşkanı seçiminde Yurt Dışı Sandık Sonuç Tutanağı [CY/2 (Örnek: 507)],** Cumhurbaşkanlığı seçiminde oylamanın referandum şeklinde yapılması halinde [CHY/2 (Örnek: 507/A)] yazılır.

Geçerli ve geçersiz oylar

MADDE 42-

- a) Sandık kurulunca verilen biçim ve renkte olmayan,
- b) Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunmayan,
- c) Arkasında sandık kurulu mührü bulunmayan,
- ç) Hiçbir yerine “TERCİH” veya “EVET” mührü basılmamış olan,
- d) Birden fazla Cumhurbaşkanı adayına, aynı ittifak içinde yer almayan birden fazla siyasi partiye, birden fazla ittifaka ayrılan alanlara “TERCİH” veya “EVET” mührü basılmış olan,
- e) Birden fazla Cumhurbaşkanı adayına, aynı ittifak içinde yer almayan birden fazla siyasi partiye, birden fazla ittifaka ayrılan alana taşmış “TERCİH” veya “EVET” mührü bulunan,
- f) Sandığın ait olduğu seçim çevresinden başka bir seçim çevresi için düzenlenmiş olan,
- g) Bütünlüğü bozulacak şekilde yırtılmış veya koparılmış olan
- ğ) Üzerine “TERCİH” veya “EVET” mührü dışında veya “TERCİH” veya “EVET” mührü yerine herhangi bir özel işaret, herhangi bir isim, imza kaşesi, mühür veya parmak izi basılmış olan,
- h) Üzerinde yer alan Cumhurbaşkanı adaylarına, siyasi partilere, ittifaklara ait bölümleri belirgin bir şekilde ve özel olarak karalanmış, çizilmiş veya işaretlenmiş olan,

- ı) Üzerinde yer alan matbu yazıların ve şekillerin dışında yazılar veya harfler veya sayılar yazılmış veya şekiller çizilmiş olan, birleşik oy pusulaları geçerli değildir.

Ancak;

Aşağıdaki haller oy pusulalarını geçersiz kılmaz:

- a) Zarfların açılması veya oyların okunması sırasında yırtılması,
- b) Bütünlüğü bozulmaksızın bir kısmının kazaen yırtılması,
- c) Herhangi bir şekilde lekelenmiş olup da bunun özel olarak işaret koymak amacıyla yapıldığının anlaşılabilmesi,
- ç) Birleşik oy pusulasının katlanarak zarfa konulması sebebiyle "TERCİH" veya "EVET" mührü ile oy pusulasının arkasına basılan sandık kurulu mühür izinin oy pusulasının diğer kısımlarına geçmesi,
- d) Bir Cumhurbaşkanı adayı, siyasi parti, ittifak alanına basılan "TERCİH" veya "EVET" mührünün alanları ayıran çizgili bölgeye taşmış olması,
- e) Başka bir Cumhurbaşkanı adayı, siyasi parti, ittifak alanına taşmamak kaydıyla, Cumhurbaşkanı adayı, siyasi parti, ittifak alanına birden çok "TERCİH" veya "EVET" mührü basılması,
- f) Yetkili seçim kurulları tarafından gönderilen ve Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunan oy pusulalarının arkasının sandık kurullarının ihmaliyle mühürlenmemiş olması.

Zarftan çıkan oy pusulalarında bir seçim türüne ait olanının geçersiz olması, diğeriinin geçersiz sayılmasını gerektirmez.

Zarfların açılması, oyların sayım ve dökümü ile sandık sonuç tutanaklarının düzenlenmesi

MADDE 43 - Oyların sayım ve dökümüne derhal başlanır, açık ve aralıksız yapılır. Yapılacak şikâyet ve itirazlar, içi durdurmaz.

Sayım sandık kurulu başkanı, sayım ve döküm işine başlamadan önce, sayım ve döküm cetvellerinin boş ve yazısız olduğunu hazır bulunanlara gösterir.

Sayım sandık kurulu başkanı, oy sayım ve dökümünün düzenini sağlamak bakımından;

- a) Bir üyeyi sandıktaki zarfları kendisine vermek,
- b) İki üyeyi okunan oy pusulalarını sayım ve döküm cetvellerine işlemek,
- c) Bir üyeyi okunan ve dökümü yapılan oy pusulalarını ve açılan zarfları masa üzerine düzenli biçimde yerleştirmek ve korumak

zere görevlendirir.

Sayım ve döküm cetvellerinde [(MY/1- Milletvekili (rnek: 512), CY/1 - Cumhurbaşkanı (rnek: 506), oylamanın referandum şeklinde yapılması halinde CHY/1 (rnek: 506/A)], ilk önce birleşik oy pusulasındaki sıraya göre siyasi partilerin adları/Cumhurbaşkanı adayları soldan sağa doğru sütunların yukarısındaki hanelere yazılır. **Bunlardan sonra, ittifakların birleşik oy pusulasındaki sıralarına göre ortak oyları için yeteri kadar sütun ayrılır ve bu sütunların üzerine ittifakların unvanları yazılır.**

Sayım sandık kurulu başkanı tarafından görevlendirilen üye, oy zarfını sandıktan teker teker alarak başkana verir. Aynı zarf içinde birden fazla oy kullanıldığından, zarfın içinden çıkan oy pusulaları okunmadan önce, seçim türüne göre ters çevrilerek tasnif edilip masanın üzerine konulur.

Oy zarfı içinden eksik oy pusulası çıkmış ise eksik çıkan oyların hangi seçim türüne ait olduğu ve sayısı ile içinden hiç oy pusulası çıkmayan boş zarfsayısı toplamı, zarfların açılması bittikten sonra tespit edilip sandık sonuç tutanağına işlenir.

Geçerli zarflar, görevli üye tarafından, masa üzerine düzenli biçimde yerleştirilir ve muhafaza edilir.

Önce Cumhurbaşkanı seçimine ait oy pusulalarının sayım ve dökümü yapılır.

Başkan oy pusulasının ön yüzünü herkesin görebileceği ve işitebileceği şekilde okur.

Geçersiz sayılan veya geçerli olmasına rağmen hesaba katılmaması gereken oy pusulaları ile geçerli olup olmadığı veya hesaba katılıp katılmaması yönünden tereddüt edilen veya itiraza uğrayan oy pusulaları, sayım ve döküm cetveline işlenmeksizin ayrılır ve sandık kurulu başkanı tarafından muhafaza altına alınır.

A) Cumhurbaşkanı seçimi için;

Birleşik oy pusulası üzerinde hangi Cumhurbaşkanı adayına ait yere "TERCİH" veya "EVET" mührü basılmış ise, o Cumhurbaşkanı adayının adı ve soyadı okunur.

Cumhurbaşkanı adayının aldığı ve herhangi bir itiraza uğramadan geçerli sayılan her oy, okunmasını müteakiben, görevli iki üye tarafından, aynı anda sayım ve döküm cetvelinde o Cumhurbaşkanı adayına ayrılmış bulunan sütündeki rakamlar birden başlamak üzere, sırasına göre çizilmek suretiyle, ayrı ayrı işaretlenir. Bu işlemin usulüne uygun yapıp yapılmadığı, sandık kurulu başkanı tarafından sürekli denetlenir.

Okunan geçerli oy pusulaları, görevli üye tarafından, masa üzerine düzenli biçimde yerleştirilir ve muhafaza edilir.

Bütün zarfların açılıp okunması bittikten sonra; itiraz edilmeksizin geçerli sayılan ve her iki sayım ve döküm cetveline işlenen oy sayıları, her Cumhurbaşkanı adayı sütununda işaretlenmiş son rakamlar karşılaştırılarak, her Cumhurbaşkanı adayının aldığı geçerli oy sayısının iki cetvelde de aynı olup olmadığı, başkan tarafından kontrol edilir. Oy sayıları aynı ise, her Cumhurbaşkanı adayının aldığı geçerli oylar toplanarak, itiraz edilmeksizin geçerli sayılan bu oyların toplam sayısı, sandık kurulunca düzenlenecek "Cumhurbaşkanı Seçimi Yurt Dışı Sandık Sonuç Tutanağı"na [(CY/2 (Örnek: 507) Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı oylamasının referandum şeklinde yapılması halinde CHY/2 (Örnek: 507/A)] rakam ve yazıyla işlenir.

Cumhurbaşkanı adaylarının aldıkları ve kendi hanelerine işlenmiş geçerli oy sayılarını gösterir rakamların her iki sayım ve döküm cetvelinde de aynı olmaması halinde ikinci sayım yapılır. İkinci sayımda, geçerli tüm oy pusulaları yeniden, tek tek okunarak, boş ve yazısız ayrı iki sayım ve döküm cetveline [CY/1 (Örnek: 506) Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı oylamasının referandum şeklinde yapılması halinde CHY/1 (Örnek: 506/A)] işlenir. Bu cetvellerdeki oy sayıları aynı ise, her Cumhurbaşkanı adayının aldığı geçerli oylar toplanarak, itiraz edilmeksizin geçerli sayılan bu oyların toplam sayısı, sayım sandık kurulunca düzenlenecek sandık sonuç tutanağına [(CY/2 (Örnek: 507) Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı oylamasının referandum şeklinde yapılması halinde Örnek: CHY/2 (Örnek: 507/A))] rakam ve yazıyla işlenir.

B) Milletvekili seçimi için;

İttifak alanı; İttifak unvanı bölümü ile aralarındaki boşluk dâhil ittifak yapan siyasi partilerin sütunlarının tamamını ifade eder.

İttifak alanı içerisinde, “TERCİH” veya “EVET” mührünün;

- a) Bir siyasi partiye ayrılan alana,
- b) Hem bir siyasi partiye ayrılan alana hem de ittifak unvanı bölümüne,
- c) İttifak unvanı bölümüne taşacak şekilde, bir siyasi partiye ayrılan alana,

basılması halinde, bu oy pusulaları geçerli kabul edilir ve sayım döküm cetvelinde o siyasi partinin cetveldeki sütununa işaretlenir.

Bu haller dışında, yalnız ittifak alanı içerisine “TERCİH” veya “EVET” mührünün basıldığı her durumda, bu oy pusulaları da geçerli kabul edilir ve sayım döküm cetvelinde ittifakın ortak oyları sütununa rakamlar birden başlamak üzere, sırasına göre çizilmek suretiyle, ayrı ayrı işaretlenir. Bu haller dışında, yalnız ittifak alanı içerisine “TERCİH” veya “EVET” mührünün basıldığı her durumda, bu oy pusulaları da geçerli kabul edilir ve sayım döküm cetvelinde ittifakın ortak oyları sütununa rakamlar birden başlamak üzere, sırasına göre çizilmek suretiyle, ayrı ayrı işaretlenir.

Birleşik oy pusulası üzerinde hangi siyasi partiye veya ittifaka ait yere “TERCİH” veya “EVET” mührü basılmış ise, o siyasi partinin veya ittifakın adı okunur.

Siyasi partilerin ve ittifakların aldığı ve herhangi bir itiraza uğramadan geçerli sayılan her oy, okunmasını müteakiben, görevli iki üye tarafından, aynı anda MY/1 (Örnek: 512) sayılı sayım ve döküm cetvelinde o siyasi partiye veya ittifak alanına ayrılmış bulunan sütundaki rakamlar birden başlamak üzere, sırasına göre çizilmek suretiyle, ayrı ayrı işaretlenir. Bu işlemin usulüne uygun yapılıp yapılmadığı, sandık kurulu başkanı tarafından sürekli denetlenir.

Okunan geçerli oy pusulaları, görevli üye tarafından, masa üzerine düzenli biçimde yerleştirilir ve muhafaza edilir.

Bütün zarfların açılıp okunması bittikten sonra; itiraz edilmeksizin geçerli sayılan ve her iki sayım ve döküm cetveline işlenen oy sayıları, her siyasi parti ve ittifakın ortak oyları sütununda işaretlenmiş son rakamlar karşılaştırılarak, her siyasi parti ve ittifakın ortak aldığı geçerli oy sayısının iki cetvelde de aynı olup olmadığı,

başkan tarafından kontrol edilir. Oy sayıları aynı ise, her siyasi parti ve ittifakın ortak aldığı geçerli oylar toplanarak, itiraz edilmeksizin geçerli sayılan bu oyların toplam sayısı, sandık kurulunca düzenlenecek sandık sonuç tutanağına [(MY/2 (Örnek: 513) – Milletvekili)] rakam ve yazıyla işlenir.

Siyasi partilerin ve ittifakların ortak aldıkları ve kendi hanelerine işlenmiş geçerli oy sayılarını gösterir rakamların her iki sayım ve döküm cetvelinde de aynı olmaması halinde ikinci sayım yapılır. İkinci sayımda, geçerli tüm oy pusulaları yeniden, tek tek okunarak, boş

ve yazısız ayrı iki sayım ve döküm cetveline [(MY/1 (Örnek: 512) - Milletvekili)] işlenir. Bu cetvellerdeki oy sayıları aynı ise, her siyasi parti ve ittifakın ortak aldığı geçerli oylar toplanarak, itiraz edilmeksizin geçerli sayılan bu oyların toplam sayısı, sandık kurulunca düzenlenecek sandık sonuç tutanağına [(MY/2 (Örnek: 513) - Milletvekili)] rakam ve yazıyla işlenir.

İkinci sayımda kullanılan sayım ve döküm cetvelinde yer alan oy sayıları da aynı çıkmazsa, yukarıda belirtilen usule göre üçüncü sayım yapılır ve kurulun varsa siyasi partili olmayan, yoksa başkan tarafından belirlenecek üyesi tarafından tek sayım ve döküm cetveline işlenmek suretiyle, sonucuna göre işlem yapılır. Birden fazla sayım yapılan hallerde, bu sayımlarda kullanılan sayım ve döküm cetvellerinin üzerine, hangi sayıma ait olduğu büyük harflerle yazılır ve tüm cetveller muhafaza edilir.

Açılan sandığa ait son oy pusulası okunduktan sonra, sandık başkanı tarafından o sandığa ait açılmayan geçerli zarf olup olmadığı kontrol edilir ve açılan zarfların sayısı ile sandıktan çıkan ve tutanağa işlenmiş olan geçerli zarf sayısı karşılaştırılır ve sonuç, tutanak defterine işlenir.

Geçerli oyların sayım ve döküm cetvellerine işlenmesinden sonra, hesaba katılıp katılmaması veya geçerli sayılıp sayılmaması yönünden tereddüt edilen veya itiraza uğrayan oy pusulaları, sayım sandık kurulunca ayrı ayrı değerlendirilerek karara bağlanır ve bu karar, tutanak defterine yazıldıktan sonra mühürlenip imzalanır.

Sayım sandık kurulu kararı ile geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulaları, sayım ve döküm cetvelinde ait olduğu Cumhurbaşkanlığı adayları, siyasi parti veya ittifakın ortak oyu için ayrılmış bulunan sütuna işlenir. Bu şekilde geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulalarının toplam sayısı, sandık sonuç tutanağında [(MY/2 (Örnek: 513) - Milletvekili, CY/2 (Örnek: 507) - Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı oylamasının referandum şeklinde yapılması halinde CHY/2 (Örnek: 507/A)] ilgili yere işlenir.

Kararla geçerli sayılan oy pusulaları ayrı ayrı paket yapılarak bağlanır ve paketin üzeri mühürlenerek, sayısı yazılır ve saklanır.

Geçerli sayılmayan veya hesaba katılmayan oy pusulaları, ayrı ayrı paket yapılarak bağlanır ve paketin üzeri mühürlenerek, sayısı yazılır ve saklanır. Bu oy pusulaları yakılamaz, yırtılamaz ve yok edilemez. Bunların sayısı, özel tutanakta ilgili yere işlenir.

Yukarıda belirtilen işlemler tamamlandıktan sonra, sayım ve döküm cetvellerinde Cumhurbaşkanlığı adaylarının, siyasi partilerin ve ittifakların ortak aldığı oyların toplam sayısı, kendi sütununun altına rakam ve yazıyla işlenir.

Sayım ve döküm cetvellerinde, Cumhurbaşkanlığı adaylarının, siyasi partilerin ve ittifakların ortak aldığı oylar, orada bulunanlara, başkan tarafından yüksek sesle ilân edilir. Sayım ve döküm cetvelinin bir örneği zarf içinde Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna teslim edilir.

Bu ilândan sonra, bu bilgilerin doğruluğu, sandık başkanı tarafından sayım ve döküm cetveli sonuçları ile karşılaştırıldıktan sonra, sandık sonuç tutanağı [(MY/2 (Örnek: 513) - Milletvekili, CY/2 (Örnek: 507) - Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı oylamasının referandum şeklinde yapılması halinde CHY/2 (Örnek: 507/A)], başkan ve üyeler tarafından imzalanıp, mühürlenir.

Bütün bu işlemler, tutanak defterine geçirilerek, sayım sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanıp, mühürlenir.

Sandık sonuç tutanağı [(MY/2 (Örnek: 513) - Milletvekili, CY/2 (Örnek: 507) - Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı oylamasının referandum şeklinde yapılması halinde CHY/2 (Örnek: 507/A)] yukarıda belirtilen işlemler tamamlanmadan imzalanamaz.

Sayım sandık kurulunca düzenlenen tutanak, torbalardaki oyların sayım ve dökümü sırasında ilçe seçim kurulunca düzenlenen tutanaklar, kurullarca imza edilen sayım ve döküm cetvelleri, sandık seçmen listesi, geçerli sayılan oy pusulaları, geçersiz sayılan oy pusulaları ve itiraz sonucu geçerli sayılan oy pusulaları ile beraber hesaba katılmayan zarflar ayrı ayrı paketler halinde mühürlenip torbaya konulur ve torbanın ağzı kapatılarak mühürlenir. Bu torbalar İlçe Seçim Kuruluna yasal süresince saklanmak üzere teslim edilir (298/100).

SEÇSİS'ten elektronik ortamda alınan sandık sonuç tutanaklarında, her sandık için farklı sandık numarası ve karekod bulunduğundan, söz konusu tutanakların Milletvekili seçiminde sandık sonuç tutanağına [MY/2 (Örnek: 513)], Cumhurbaşkanı seçimde Yurtdışı sandık sonuç tutanağına; [CY/2 (Örnek: 507)], Cumhurbaşkanı oylamanın referandum şeklinde yapılması halinde [CHY/2

(Örnek: 507/A)] bilgisayardan sadece A4 formatında beyaz kâğıda çıktısı alınır. Bu sebeple fotokopi ile çoğaltılmış tutanaklar kullanılamaz. Tutanaklar ilçe seçim kurulunca tarayıcıdan geçirileceğinden buruşturulmaması, katlanmaması, karekodun üzerinin herhangi bir şekilde çizilmemesi, ıslatılmaması vb. hususlara dikkat edilmesi gerekir. Bu nedenle sandık sonuç tutanakları imzalanıp, mühürlendikten sonra ilçe seçim kuruluna teslim edilinceye kadar katlanmadan sığabileceği poşet dosya içerisinde muhafaza edilmelidir.

Cumhurbaşkanı adayları ile siyasi parti müşahitlerinin oy sayım ve dökümünde bulunmaları

MADDE 44- Cumhurbaşkanı adayları, yetkilendirdikleri temsilcileri ile siyasi parti müşahitleri, sayım masası başında yer alabilir ve oy pusulalarını görebilirler. Ancak Cumhurbaşkanı adayları, yetkilendirdikleri temsilcileri ve siyasi parti müşahitlerinin sayısı beşten fazla ise, hazır bulunanlar arasından başkan tarafından kurul önünde ad çekme suretiyle, sandık başında kalacak beş siyasi parti müşahidi ile birlikte her bir Cumhurbaşkanı adayının yetkilendirdiği temsilciler her biri ayrı aday veya siyasi partiden olmak üzere tespit edilir. Müşahitler ve temsilciler için sayım işlemini yakından takip edebilecekleri bir yer ayrılır (298/100).

Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulunca sandık sonuç tutanaklarının birleştirilmesi ve denetlenmesi

MADDE 45- Sandık kurullarından gelen sonuçların **Seçim Günü Portal aracılığıyla YRTDS-010 “Sandık Sonuçları Girişi”** ekranı kullanılarak girişi yapılır.

Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulu tarafından, sandık kurullarından gelen CY/2 (Örnek: 507) sayılı ve MY/2 (Örnek: 513) sayılı tutanaklarda yer alan bilgiler SEÇSİS uygulamaları, seçim işlemleri-sandık sonuç girişi (YRTDS-010) ekranına girildikten sonra karekodlu ve imzalı sandık sonuç tutanakları ile sayım ve döküm cetvelleri, İlçe Seçim Kurulunda bulunan tarayıcılar ile SEÇSİS uygulamaları tarama modülü kullanılarak taranır. Bu işlem tutanaklar geldikçe bekletilmeksizin yapılır.

Tüm sandıklara ait sonuç girişleri yapıldıktan sonra CY/3 (Örnek: 508) sayılı “Temsilcilik Birleştirme Tutanağı” ile MY/3 (Örnek: 514) sayılı “Temsilcilik Birleştirme Tutanağı” alınır.

CY/3 (Örnek: 508) sayılı “Temsilcilik Birleştirme Tutanağı” ile MY/3 (Örnek: 514) sayılı “Temsilcilik Birleştirme Tutanağı” imzalandıktan sonra SEÇSİS uygulamaları tarama modülü kullanılarak taranır.

CY/3 (Örnek: 508) sayılı “Cumhurbaşkanı Temsilcilik Birleştirme Tutanağı” ile MY/3 (Örnek: 514) sayılı “Milletvekili Temsilcilik Birleştirme Tutanağı” imzalanmadan önce, birleştirmesi yapılan sandık sonuç tutanaklarındaki bilgilerin tamamını gösterir bir döküm cetveli, İlçe Seçim Kurulunun siyasi partili üyelerine de birer nüsha çoğaltılarak verildikten sonra, o tutanakta birleştirmesi yapılan sandık sonuç tutanaklarında, Cumhurbaşkanı, siyasi parti ve ittifakların aldıkları oy sayıları, İlçe Seçim Kurulunda, başkanın görevlendireceği memur üyelerden biri tarafından, birleştirme tutanağındaki sıraya göre, yüksek sesle okunmak suretiyle CY/3 (Örnek: 508), Cumhurbaşkanı Temsilcilik Birleştirme Tutanağına MY/3 (Örnek: 514) Milletvekili Temsilcilik Birleştirme Tutanağına işlenen oy sayılarında yanlışlık olup olmadığı denetlenir. **Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulunda yeterli imkân olması halinde denetim işlemi, hazır bulunanların izleyebileceği şekilde görüntülü olarak cihazlarla yayınlanabilir.**

Başkan, denetim sırasında tespit edilen hataları denetim tutanağına Cumhurbaşkanı seçimi [OR/39 (Örnek: 90/A)] ile Milletvekili genel seçiminde [OR/39 (Örnek: 90/A)] ayrı, ayrı geçirmek üzere, kurulun diğer memur üyesini görevlendirir. Denetim tutanağında, İlçe Seçim Kurulunun adı, denetlenen seçim türü ve çevresi ile denetim işlemi sırasında hatalı bilgi girişi yapıldığı tespit edilen sandıkların numarasını yazmaya elverişli bir cetvel yer alır. Denetleme sırasında, ilçe birleştirme tutanağına hatalı olarak işlenmiş sandık kurulu sonuç tutanakları bir kenara ayrılır. Denetim işlemi sonucunda, düzenlenen tutanak başkan ve üyelerce imzalanır. Denetim işlemi tamamlandıktan sonra, hata tespit edilmişse, ayrılan sandık sonuç tutanaklarına göre gerekli düzeltmeler yapılarak hazırlanan CY/3 (Örnek: 508) sayılı “Cumhurbaşkanı Temsilcilik Birleştirme Tutanağı” ile MY/3 (Örnek: 514) sayılı “Milletvekili Temsilcilik Birleştirme Tutanağı”, kurul başkanı ve üyelerince imzalanır ve sonuçlar hazır bulunanlara sözlü olarak ilân edilir.

Hatalı bilgi girişi nedeniyle düzenlenen [OR/39 (Örnek: 90/A)] tutanağın imzalanmasından sonra Seçim Günü Portal aracılığıyla (YRTDS-010_1) “Sandık Sonuçları Günleme” ekranından denetim tutanağı [OR/39 (Örnek: 90/A)] değişikliği veya ilçe seçim kurulu kararına göre ilgili sandıklar için sonuç bilgi değişikliği yapılır. İlgili sandıklar için SCNR_001 ekranında sandık sonuç tutanağındaki karekodun yanında bulunan karekod numaralarının elle girişisandıktan sonra denetim tutanağı [OR/39 (Örnek: 90/A)] ile varsa ilçe seçim kurulu kararının taraması gerçekleştirilir. Bu işlemlerden sonra CY/3 (Örnek: 508) sayılı “Cumhurbaşkanı Temsilcilik Birleştirme Tutanağı” ile MY/3 (Örnek: 514) sayılı “Milletvekili Temsilcilik Birleştirme Tutanağı” yeniden düzenlendikten ve imzalandıktan sonra tekrar taranır.

CY/3 (Örnek: 508) sayılı “Cumhurbaşkanı Temsilcilik Birleştirme Tutanağı” ile MY/3 (Örnek: 514) sayılı “Milletvekili Temsilcilik Birleştirme Tutanağı”ndaki bilgilere göre hazırlanacak tutanak özetinin CY/4 (Örnek: 508/1) sayılı Cumhurbaşkanı Yurt Dışı Temsilcilik Birleştirme Tutanak Özeti” ile MY/4 (Örnek: 514/1) sayılı “Milletvekili Yurt Dışı Temsilcilik Birleştirme Tutanak Özeti” nin onaylı bir sureti, İlçe Seçim Kurulunda herkesin inceleyebileceği uygun bir yere bir hafta süreyle asılmak suretiyle ilân edilir.

Aynı yabancı ülke içinde birden fazla temsilcilikte oy kullanılmış ise CY/5 (Örnek: 509) “Cumhurbaşkanı Ülke (Temsilcilikler) Birleştirme Tutanağı” ile MY/5 (Örnek: 515) sayılı “Milletvekili Ülke (Temsilcilikler) Birleştirme Tutanağı” alınır, imzalandıktan sonra SEÇSİS uygulamaları tarama modülü kullanılarak taranır.

Bundan sonra CY/7 (Örnek: 510) sayılı “Cumhurbaşkanı Ülkeler Birleştirme Tutanağı” ve MY/7 (Örnek: 516) sayılı **“Milletvekili Ülkeler Birleştirme Tutanağı”** ile geçici gümrük kapısı seçim kurullarından gelen sonuçların birleştirmesini de yapmak suretiyle bu iki birleştirme tutanağı, imzalandıktan sonra SEÇSİS uygulamaları tarama modülü kullanılarak taranır ve birleştirilmek üzere İlçe Seçim Kurulu Başkanı ve en az iki üye tarafından en kısa sürede Ankara İl Seçim Kuruluna götürülür ve teslim edilir (298/94/C).

Bu tutanaklar başkan ve üyeler tarafından imza edilerek birer örneği kurulun siyasi partili üyeleri ile siyasi partilerin müşahitlerine imza karşılığında verilir. Bir örneği de İlçe Seçim Kurulunun çalıştığı binanın kapısına bir hafta süre ile asılır.

Yurt dışı sandıklardan ve gümrük kapılarından gelen sonuçlar Ankara İl Seçim Kurulunca CY/9 (Örnek: 511)

sayılı “Cumhurbaşkanı Seçimi Ülkeler ve Gümrük Kapıları Birleştirme Tutanağı”, MY/11 (Örnek: 517) sayılı “Milletvekili Genel Seçimi Ülkeler ve Gümrük Kapıları Birleştirme” tutanağında birleştirilir, imzalandıktan sonra SEÇSİS uygulamaları tarama modülü kullanılarak taranır ve bu tutanak en seri vasıtaıyla Yüksek Seçim Kuruluna gönderilir.

Şikâyet, itiraz ve diğer hükümler

MADDE 46- Sandık kurulu başkanlarının veya bu kurulların yaptıkları işlemlere veya aldıkları tedbirlere ve bunlara benzer sair işlemlerine karşı yapılacak şikâyet ve itirazlar ile bu Genelge'de hüküm bulunmayan hallerde “Cumhurbaşkanı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Sandık Kurullarının Oluşumu, Görev ve Yetkilerini Gösterir 135 sayılı Genelge'nin” ilgili hükümleri uygulanır.

Dayanak

MADDE 47- Bu Genelge, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun, 6271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu ile 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu hükümlerine dayanılarak Yüksek Seçim Kurulunun 17.03.2023 tarihli ve 2023/150 sayılı Kararı ile “**Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulu, Yurt Dışı Sandık Kurulları, Yurt Dışı Temsilciliklerinde Oyları Saklamak ve Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna Ulaştırmakla Görevli Sandık Kurulları, Yurt Dışı Oyların Sayım ve Dökümü ile Görevli Sandık Kurullarının Oluşumu, Görev ve Yetkileri ile Yurt Dışı Temsilciliklerinde Oy Verme İşlemlerine Dair 202 sayılı Genelge**” olarak kabul edilmiştir.

ŞİKAYET VE İTİRAZ DİLEKÇELERİ

**YURT DIŞINDA
OY KULLANMA
GÜNLERİNİ
GÖSTERİR
ÇİZELGE**

ÜLKE	TEMSİLCİLİK	Temsilciliğe Bağlı Ek	
		Sandığın Kurulacağı	TARİHLER
		Şehir	
ABD	Boston BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
ABD	Houston BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
ABD	Los Angeles BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
ABD	Miami BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
ABD	New York BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
ABD	New York BK	Long Island	29 Nisan - 1 Mayıs
ABD	New York BK	South Jersey	29 Nisan - 1 Mayıs
ABD	Şikago BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
ABD	Vaşington BE	-	29 Nisan - 7 Mayıs
ALMANYA	Berlin BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
ALMANYA	Düsseldorf BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
ALMANYA	Essen BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
ALMANYA	Essen BK	Dortmund	29 Nisan - 1 Mayıs
ALMANYA	Essen BK	Siegen	29 Nisan - 1 Mayıs
ALMANYA	Frankfurt BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
ALMANYA	Frankfurt BK	Fulda	29 Nisan - 1 Mayıs
ALMANYA	Frankfurt BK	Limburg	29 Nisan - 1 Mayıs
ALMANYA	Hamburg BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
ALMANYA	Hamburg BK	Kiel	29 Nisan - 1 Mayıs
ALMANYA	Hannover BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
ALMANYA	Hannover BK	Bremen	29 Nisan - 1 Mayıs
ALMANYA	Karlsruhe BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
ALMANYA	Karlsruhe BK	Mannheim	29 Nisan - 1 Mayıs
ALMANYA	Kassel BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
ALMANYA	Köln BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
ALMANYA	Köln BK	Aachen	29 Nisan - 1 Mayıs
ALMANYA	Mainz BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
ALMANYA	Mainz BK	Saarbrücken	29 Nisan - 1 Mayıs
ALMANYA	Münih BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs

ALMANYA	Münster BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
ALMANYA	Münster BK	Bielefeld	29 Nisan - 1 Mayıs
ALMANYA	Nürnberg BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
ALMANYA	Nürnberg BK	Regensburg	29 Nisan - 1 Mayıs
ALMANYA	Stuttgart BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
ALMANYA	Stuttgart BK	Ulm	29 Nisan - 1 Mayıs
ARNAVUTLUK	Tiran BE	-	5 - 7 Mayıs
AVUSTRALYA	Kanberra BE	-	29 Nisan - 7 Mayıs
AVUSTRALYA	Melburn BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
AVUSTRALYA	Sidney BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
AVUSTURYA	Bregenz BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
AVUSTURYA	Salzburg BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
AVUSTURYA	Salzburg BK	Innsbruck	29 Nisan - 1 Mayıs
AVUSTURYA	Salzburg BK	Linz	29 Nisan - 1 Mayıs
AVUSTURYA	Viyana BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
AVUSTURYA	Viyana BK	Graz	29 Nisan - 1 Mayıs
AZERBAJCAN	Bakü BE	-	5 - 7 Mayıs
AZERBAJCAN	Gence BK	-	5 - 7 Mayıs
AZERBAJCAN	Nahçıvan BK	-	5 - 7 Mayıs
BAHREYN	Manama BE	-	5 - 7 Mayıs
BELARUS	Minsk BE	-	6 - 7 Mayıs
BELÇİKA	Anvers BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
BELÇİKA	Anvers BK	Hasselt	29 Nisan - 1 Mayıs
BELÇİKA	Brüksel BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	Abu Dabi BE	-	4 - 7 Mayıs
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	Dubai BK	-	4 - 7 Mayıs
BİRLEŞİK KRALLIK	Edinburg BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
BİRLEŞİK KRALLIK	Londra BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
BİRLEŞİK KRALLIK	Manchester BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
BİRLEŞİK KRALLIK	Manchester BK	Leicester	29 Nisan - 1 Mayıs
BOSNA HERSEK	Banja Luka BK	-	5 - 7 Mayıs
BOSNA HERSEK	Mostar BK	-	5 - 7 Mayıs

BOSNA HERSEK	Saraybosna BE	-	5 - 7 Mayıs
BREZİLYA	Brezilya BE	-	6 - 7 Mayıs
BREZİLYA	Sao Paulo BK	-	6 - 7 Mayıs
BULGARİSTAN	Burgaz BK	-	4 - 7 Mayıs
BULGARİSTAN	Filibe BK	-	4 - 7 Mayıs
BULGARİSTAN	Sofya BE	-	4 - 7 Mayıs
CEZAYİR	Cezayir BE	-	5 - 7 Mayıs
ÇEKYA	Prag BE	-	3 - 7 Mayıs
ÇİN	Guanco BK	-	5 - 7 Mayıs
ÇİN	Hong Kong BK	-	5 - 7 Mayıs
ÇİN	Pekin BE	-	5 - 7 Mayıs
ÇİN	Şanhay BK	-	5 - 7 Mayıs
DANİMARKA	Kopenhag BE	-	27 Nisan - 9 Mayıs
DANİMARKA	Kopenhag BE	Aarhus	29 Nisan - 1 Mayıs
ESTONYA	Tallin BE	-	6 - 7 Mayıs
FAS	Rabat BE	-	6 - 7 Mayıs
FİNLANDIYA	Helsinki BE	-	1 - 7 Mayıs
FRANSA	Bordo BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
FRANSA	Liyon BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
FRANSA	Liyon BK	Clermont-Ferrand	29 Nisan - 1 Mayıs
FRANSA	Marsilya BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
FRANSA	Nant BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
FRANSA	Paris BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
FRANSA	Paris BK	Orleans	29 Nisan - 1 Mayıs
FRANSA	Strazburg BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
FRANSA	Strazburg BK	Mulhouse	29 Nisan - 1 Mayıs
GÜNEY AFRİKA	Cape Town BK	-	6 - 7 Mayıs
GÜNEY AFRİKA	Pretorya BE	-	6 - 7 Mayıs
GÜRCİSTAN	Batum BK	-	5 - 7 Mayıs
GÜRCİSTAN	Tiflis BE	-	5 - 7 Mayıs
HOLLANDA	Amsterdam BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
HOLLANDA	Deventer BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs

HOLLANDA	Rotterdam BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
HOLLANDA	Rotterdam BK	Eindhoven	29 Nisan - 1 Mayıs
IRAK	Bağdat BE	-	5 - 7 Mayıs
IRAK	Basra BK	-	5 - 7 Mayıs
IRAK	Erbil BK	-	5 - 7 Mayıs
İRAN	Meşhed BK	-	5 - 7 Mayıs
İRAN	Tahran BE	-	5 - 7 Mayıs
İRAN	Tebriz BK	-	5 - 7 Mayıs
İRLANDA	Dublin BE	-	5 - 7 Mayıs
İSPANYA	Barselona BK	-	5 - 7 Mayıs
İSPANYA	Madrid BE	-	5 - 7 Mayıs
İSRAİL	Tel Aviv BE	-	3 - 7 Mayıs
İSVEÇ	Stokholm BE	-	1 - 7 Mayıs
İSVİÇRE	Bern BE	-	29 Nisan - 7 Mayıs
İSVİÇRE	Cenevre BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
İSVİÇRE	Zürih BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
İTALYA	Milano BK	-	3 - 7 Mayıs
İTALYA	Roma BE	-	3 - 7 Mayıs
JAPONYA	Nagoya BK	-	5 - 7 Mayıs
JAPONYA	Tokyo BE	-	5 - 7 Mayıs
KANADA	Montreal BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
KANADA	Ottava BE	-	29 Nisan - 7 Mayıs
KANADA	Toronto BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
KANADA	Vancouver BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
KARADAĞ	Podgoritsa BE	-	6 - 7 Mayıs
KATAR	Doha BE	-	1 - 7 Mayıs
KAZAKİSTAN	Aktau BK	-	4 - 7 Mayıs
KAZAKİSTAN	Almatı BK	-	4 - 7 Mayıs
KAZAKİSTAN	Nur-Sultan BE	-	4 - 7 Mayıs
KIRGIZİSTAN	Bişkek BE	-	5 - 7 Mayıs
KKTC	Gazimağusa BK	-	27 Nisan - 9 Mayıs
KKTC	Lefkoşa BE	-	27 Nisan - 9 Mayıs

KKTC	Lefkoşa BE	Güzelyurt	29 Nisan - 1 Mayıs
KORE	Seul BE	-	6 - 7 Mayıs
KOSOVA	Priştine BE	-	6 - 7 Mayıs
KOSOVA	Prizren BK	-	6 - 7 Mayıs
KUVEYT	Kuveyt BE	-	5 - 7 Mayıs
KUZEY MAKEDONYA	Üsküp BE	-	5 - 7 Mayıs
LİBYA	Misurata BK	-	5 - 7 Mayıs
LİBYA	Trablus BE	-	5 - 7 Mayıs
LİTVANYA	Vilnius BE	-	6 - 7 Mayıs
LÜBNAN	Beyrut BE	-	1 - 7 Mayıs
LÜKSEMBURG	Lüksemburg BE	-	27 Nisan - 9 Mayıs
MACARİSTAN	Budapeşte BE	-	5 - 7 Mayıs
MALEZYA	Kuala Lumpur BE	-	6 - 7 Mayıs
MALTA	Valetta BE	-	6 - 7 Mayıs
MISIR	İskenderiye BK	-	5 - 7 Mayıs
MISIR	Kahire BE	-	5 - 7 Mayıs
MOLDOVA	Kişinev BE	-	6 - 7 Mayıs
MOLDOVA	Komrat BK	-	6 - 7 Mayıs
NİJERYA	Abuja BE	-	6 - 7 Mayıs
NORVEÇ	Oslo BE	-	29 Nisan - 7 Mayıs
ÖZBEKİSTAN	Semerkant BK	-	5 - 7 Mayıs
ÖZBEKİSTAN	Taşkent BE	-	5 - 7 Mayıs
PAKİSTAN	İslamabad BE	-	6 - 7 Mayıs
PAKİSTAN	Karaçi BK	-	6 - 7 Mayıs
PAKİSTAN	Lahor BK	-	6 - 7 Mayıs
POLONYA	Varşova BE	-	3 - 7 Mayıs
PORTEKİZ	Lizbon BE	-	6 - 7 Mayıs
ROMANYA	Bükreş BE	-	3 - 7 Mayıs
ROMANYA	Köstence BK	-	3 - 7 Mayıs
RUSYA	Kazan BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
RUSYA	Moskova BE	-	29 Nisan - 7 Mayıs
RUSYA	Novorossiysk BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs

RUSYA	St.Petersburg BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
SİRBİSTAN	Belgrad BE	-	6 - 7 Mayıs
SİRBİSTAN	Yeni Pazar BK	-	6 - 7 Mayıs
SİNGAPUR	Singapur BE	-	6 - 7 Mayıs
SLOVAKYA	Bratislava BE	-	6 - 7 Mayıs
SUDAN	Hartum BE	-	5 - 6 Mayıs
SUUDİ ARABİSTAN	Cidde BK	-	1 - 7 Mayıs
SUUDİ ARABİSTAN	Riyad BE	-	1 - 7 Mayıs
TANZANYA	Darüsselam BE	-	6 - 7 Mayıs
TAYLAND	Bangkok BE	-	6 - 7 Mayıs
TÜRKMENİSTAN	Aşkabat BE	-	6 - 7 Mayıs
UKRAYNA	Kiev BE	-	5 - 7 Mayıs
UKRAYNA	Odessa BK	-	5 - 7 Mayıs
UMMAN	Muskat BE	-	5 - 6 Mayıs
ÜRDÜN	Amman BE	-	5 - 7 Mayıs
YENİ ZELANDA	Wellington BE	-	6 - 7 Mayıs
YUNANİSTAN	Atina-Pire BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
YUNANİSTAN	Gümülcine BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
YUNANİSTAN	Rodos BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs
YUNANİSTAN	Selanik BK	-	29 Nisan - 7 Mayıs

**OY
KULLANILACAK
GÜMRÜK
KAPILARINI
GÖSTERİR
LİSTE**

Karayolu Gümrük Kapıları:

1	Ağrı - Doğubayazıt - Gürbulak
2	Ardahan - Çıldır - Aktaş
3	Ardahan - Posof - Türkgözü
4	Artvin - Hopa - Sarp
5	Edirne - İpsala - İpsala
6	Edirne - Lalapaşa - Hamzabeyli
7	Edirne - Merkez - Kapıkule
8	Edirne - Merkez - Pazarkule
9	Gaziantep - Karkamış - Karkamış
10	Hakkari - Çukurca - Üzümlü
11	Hakkari - Yüksekova - Edendere
12	Hatay - Kumlu - Kumlu
13	Hatay - Reyhanlı - Cilvegözü
14	Kırklareli - Merkez - Dereköy
15	Kilis - Elbeyli - Çobanbey
16	Kilis - Merkez - Öncüpınar
17	Şanlıurfa - Akçakale - Akçakale
18	Şırnak - Silopi - Habur
19	Van - Saray - Kapıköy

Havalimanı Gümrük Kapıları

1	Adana - Seyhan - Şakirpaşa
2	Ankara - Çubuk - Esenboğa
3	Antalya - Muratpaşa - Antalya
4	Denizli - Çardak - Çardak
5	Diyarbakır - Bağlar - Diyarbakır
6	Elazığ - Merkez - Elazığ
7	Eskişehir - Tepebaşı - Hasan Polatkan
8	Gaziantep - Oğuzeli - Gaziantep
9	Isparta - Merkez - Süleyman Demirel
10	İstanbul - Arnavutköy - İstanbul H.L.
11	İstanbul - Pendik - Sabiha Gökçen H.L.
12	İzmir - Gaziemir - Adnan Menderes
13	Kayseri - Kocasinan - Erkilet
14	Konya - Selçuklu - Konya
15	Muğla - Dalaman - Dalaman
16	Muğla - Milas - Bodrum-Milas
17	Samsun - Çarşamba - Samsun Çarşamba
18	Trabzon - Ortahisar - Trabzon
19	Zonguldak - Çaycuma - Zonguldak Çaycuma

Liman G m r k Kapıları

1	Aydın - Kuşadası - Kuşadası
2	Balıkesir - Ayvalık - Ayvalık
3	İzmir - Çeşme - Çeşme
4	Kocaeli - Derince - Derince
5	Mersin - Akdeniz - Mersin
6	Mersin - Silifke - Taşucu
7	Muğla - Bodrum - Bodrum
8	Samsun - İlkadım - Samsun

SANA SÖZÜ!

**HUKUK VE SEÇİM İŞLERİNDEN
SORUMLU GENEL BAŞKAN
YARDIMCILIĞI**

**YURT DIŞI ÖRGÜTLENMEDEN
SORUMLU GENEL BAŞKAN
YARDIMCILIĞI**

**CUMHURBAŞKANI ve
28. DÖNEM MİLLETVEKİLİ
GENEL SEÇİMİ - 2023**